Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Reede, 17. mai 2013 Nr 95 Viljandi maakonna päevaleht sakala.ajaleht.ee Hind 0.90 €

> **Viljandis ei saa inimeste kõhu täitmise ja neile meelelahutuse pakkumisega naljalt keegi rikkaks.**
>
> «Sakala» juhtkiri

Pumbajaama asemele kodu

Viljandi linnavalitsusse ja Veevärgi nõukokku kuuluvat ärimeest Tauno Tuulat on juba mõnda aega saatnud anonüümsed vihjed, justkui oleks ta kasutanud korruptiivse iseloomuga võtteid, et saada oma pere käsutusse üht veefirmale kasutut, ent elamuehituseks magusat krunti.

LK 4

> **Palku hoiti madalana: 1990. aastal oli lihakombinaadi keskmine kuutasu 85 rubla. Kui palgatõusu küsimuse tõstatasid, öeldi, et kõrget palka ei ole mõtet maksta, sest niikuinii varastatakse.**
>
> ARVI KOTSAR,
> Võhma lihakombinaadi endine direktor
> LK 7

Eile käisid Viljandis maasikaid noppimas Olustvere põhikooli esimese ja kolmanda liitklassi lapsed. ELMO RIIG

ÕPPERETK

Lapsed tuuakse rööpaid mööda maasikaid noppima

SIIM PIIRAK
siim.piirak@ajaleht.ee

Mai lõpuni võib Viljandis näha võrdlemisi palju I—V klassi õpilaste rühmi, sest turismiinfokeskus ja linnavalitsus on otsustanud koolitada tulevasi huvireisijaid.

Viljandi turismiinfokeskuse konsultandi Angela Aru sõnutsi toovad avastusretked «Viljandisse maasikaid noppima» siia üle tuhande lapse. Tänavu müüdi need välja varasemast märksa kiiremini.

Linnavalitsuse avalike suhete ja turismiameti juhataja Krista Kulli sõnul on huvi enneolematu. Algul oli igaks päevaks planeeritud kaks rühma, kuid nüüdseks võetakse vastu lisatellimusi.

«See on tulevikuturisti kasvatamine,» rääkis Aru. «Viljandi ei saa sellest käegakatsutavat kasu. Aga kui neil on siin hea olla ja käia, tulevad nad tagasi. Kas või vanematega paari aasta pärast.»

Martsipan ja rongisõit

Kuuendat aastat korraldatava retke edu kohta lausus Angela Aru, et selle põhjust tuleb otsida tavalisest turundusreeglist. «Pärast viiendat aastat muutubki enamik asju populaarsemaks,» nentis ta.

Teisalt tõi Aru välja, et menu taga võib olla ka linna esmakordne koostöö rongiliikluse eest hoolt kandva Edelaraudteega. Nimelt võimaldab pärandiaasta programm «Pärandini rööbastel» koolilastel Viljandisse jõuda tasuta ning seda võimalust koolid ka agarasti kasutavad.

Eile sõitsid rongiga Viljandisse Olustvere põhikooli ja Tallinna Pääsküla gümnaasiumi lapsed.

Olustverest lapsega kaasa tulnud Tiina Ardel ütles kohe pärast ringkäigu lõppu, et lapsed olid rõõmsad. Väiksed retkelised hüüdsid kõrvalt, et kõige rohkem oli neile meeldinud Bonifatiuse gildis martsipanist maasikaid meisterdada ja minirongiga sõita.

Olustvere lapsed olid koolist kaasa saanud lõunasöögi ning seetõttu tehti lossipargis piknik. Pärast rongisõitu tõttasid lapsed sellest hoolimata kioskist jäätist ostma.

«Mõned ikka ütlevad, et on ühes või teises kohas käinud, kuid praegu pakutakse neile siin ka tegevust,» muljetas Ardel. Nähtu ja tehtu oli tema arvates õpetlik ja hariv ning pakkus lastele vajalikku meelelahutust. «Ja lapsevanemana ütlen, et hind on ikka väga soodne,» lisas ta.

Angela Aru sõnul on seekordsete retkeliste eripära see, et peamiselt tullakse väljastpoolt Viljandi linna ja maakonda. Ekskursante leiti näiteks Tallinnast, Harjumaalt, Järvamaalt, Tartumaalt ja Lõuna-Eesti maakondadest.

Kolmetunnise ringkäigu jooksul tutvustavad vaatamisväärsusi Olustvere teenindusja maamajanduskooli noorgiidid ning maaturismi eriala õpilased, kes on suveperioodil ihaldusväärsed kogu Eesti turismiettevõtjatele.

Tutvuvad ja meisterdavad

Lisaks Bonifatiuse gildis käimisele kuulevad lapsed Viljandi ajaloost ning pärimusmuusika aidas saavad nad teada, kuidas vanasti karjas käidi, kuulavad vanu pillilugusid ning mängivad ring- ja laulumänge. Kondase keskuses on võimalik mängida fotolotot Viljandi vanade ülesvõtete põhjal või panna kokku kollaaž. Samuti saab tutvust teha naivistliku kunstiga. Viljandi muusemis saavad lapsed ise valged kindad kätte panna ja vanu esemeid uurida.

Krista Kulli sõnul on turismiarendajad lootnud, et sellest retkest kujuneb lahutamatu kooliekskursioonide osa.

Kui retkeks «Viljandisse maasikaid noppima» tuleb lapsevanematel ikkagi rahataskut avada, siis vastukaaluks on ka tasuta ettevõtmisi. Leheküljel looduskeskus.ee on võimalik registreerida rühmi keskkonnahariduslikele ekskursioonidele.

Näiteks neljanda klassi lapsi oodatakse neljatunnisele ringkäigule «Maastik, asustus ja ajalugu Viljandis», mille kestel tutvustab huvikooli loodusringi hoidja Peep Tobreluts lossivaremeid, muuseumi ja veetorni. Tema sõnul on seal mõned vabad päevad veel jäänud ning programm on äärmiselt mitmekülgne.

ILM

22°

Täna on pilves selginemistega ilm. Mitmel pool sajab hoovihma, on äikest. Puhub kirdetuul kiirusega 3—8 meetrit sekundis, äikese ajal on tuul puhanguline. Sooja on 20—26 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 4.47 ja loojub kell 21.43.

VILJANDIS

Maavanem kohtub muinsuskaitseameti juhiga

Täna kell 11 kohtub maavanem Lembit Kruuse maavalitsuses muinsuskaitseameti peadirektori Kalev Uustaluga, kellega arutab asutuste koostööd ning räägib maakonna muinsuskaitselistest prioriteetidest ja eripäradest.

Sakala mängud

Täna kell 17 avatakse spordihoones 11. Sakala mängud.

Kevadpidu

Täna kell 18.30 algab Ugalas kevadpidu, mis jätkub pärimusmuusika aidas.

Mehed mängivad vutti

Täna kell 19.30 kohtuvad linnastaadionil Eesti jalgpalli meistrivõistluste esimese liiga meeskonnad Viljandi Tulevik ja Jõhvi Lokomotiiv.

Tantsuõhtu

Täna kell 22 musitseerib pubis Suur Vend ansambel Cover Beat.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS
Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Entusiasmi najal

Kohti, kus väljas söömas käia või meelt lahutada, on Viljandisse viimasel ajal jõudsalt juurde tekkinud. Õigupoolest on konkurents selles valdkonnas väikese linna kohta üpris tihedaks muutunud ning ilmselt ei jagu nii mõnelegi kohale pikemas perspektiivis kliente.

Üks klubi sulges äsja oma uksed. See oli Rubiin — kultuuripealinnas ainus raskemuusikat propageeriv meelelahutuskoht. Niisiis jättis ta endast maha tühja koha. Näis, kas keegi selle lähemal ajal uuesti täidab.

Kõrvaltvaataja silme läbi näib, et kõik käis väga äkki. Tuleb aga meeles pidada, et nii-öelda viimase piiri peal tiksumine on näha eeskätt asutuse enda inimestele. Klient võib oma lemmikkoha rahamurest aimu saada alles siis, kui uks on lukku pandud.

Viljandis ei saa inimeste kõhu täitmise ja neile meelelahutuse pakkumisega naljalt keegi rikkaks.

Kahtlemata ei soosinud Rubiini tegevust tõik, et vahetus naabruses paikneb veel teinegi meelelahutuskoht — Cheers. Ent kui söögija meelelahutuskohtadel oleks Viljandis kerge hakkama saada, oleks linna ainus rokkmuusikat pakkuv klubi suutnud kindlasti sellele vastu seista.

Nii see väikses linnas aga pole. Viljandis ei saa inimeste kõhu täitmise ja neile meelelahutuse pakkumisega naljalt keegi rikkaks. Piisava tarkuse ja õnne korral tullakse ots otsaga kokku, kuid tõenäoliselt on kasum nii väike, et ilma paraja annuse entusiasmita ei jätku jaksu kohta pidada kauaks.

Eelöeldu tähendab paraku seda, et kohtade sulgemine võib käia väga kiiresti. Sest kui entusiasm saab korraga otsa ja kasum samuti ei motiveeri, siis mis oleks veel lahendus?

REPLIIK

Roheluse lummuses

EGON VALDARU

«Sakala» 433 0053

Teatavasti on söömine ainuke töö, mis toidab. Õnneks on viimastel aastatel Viljandis toredaid toidukohti üha juurde tulnud.

Kaks aastat tagasi punus endale Koidu ja Tartu tänava nurgale pesa Rohelise Maja kohvik. Sealsetest toitudest jääb sõltuvusse, on mitu viljandlast mulle tunnistanud.

Mina avastasin nimetatud kohviku paar kuud tagasi ning sestpeale on see ajaloohõngulise, lihtsa ja stiilse interjööri ning lahkelt naeratavate teenindajatega paik mind lummanud. Mahedast toormaterjalist päevasupid on väidetavalt ülitervislikud ning õnneks ka imemaitsvad.

Ja kas pole mitte toredad nimed: männiriisikaseljanka, taimne rassolnik, kuldne porgandi-ananassipüreesupp, naadisupp munaga, metsaseeneseljanka, kirju kikerhernesupp, maapähklisupp, brokolipüreesupp, tummine tomati-läätseingverisupp, kala-kooresupp, selge Võrtsjärve kohaga supp, porgandi-kookosesupp, apelsini-kõrvitsapüreesupp, maapirnisupp....

Kõige krooniks on Rohelises Majas tunda ja märgata omanike kohalolu. See, et väliseesti päritolu peremees räägib maakeelt kerge Ameerika inglise keele aktsendiga, lisab ettevõtmisele vaid vürtsi.

Head tavad ja umbrohuseeme

ROLAND TULIK

Isamaa ja Res Publica Liidu liige, Viiratsi vallavolikogu liige

HEA TAVA ON kultuuri, ka poliitilise kultuuri üks osa. Vajame kinnitust, et on olemas midagi, mis on ilus, hea, usaldusväärne ja siiras.

Ajalooliste ideaalide tõttu tuuakse juba väikestele lastele ausa tegutsemise näiteks hulka elulisi tegevusi, mida ilmestatakse üksikisikute näidete varal. Meenub kooliõpikust Aleksander Suure teguviis: kui tema armee kannatas sõjaretkel janu käes ning samal ajal ulatati talle kiivriga vett, valas ta selle maha. Väejuht talus koos võitlejatega janu edasi.

Meil näitavad valitud ja määratud liidrid pahatihti vastupidist eeskuju. Nihverdamine, vassimine, salatsemine ja seaduseaukude otsimine oma teguviisi põhjendamiseks on saanud normiks.

KAS TASUBKI olla aus?

Reeglite austamine tekitab osapoolte vahel tasakaalu ja lugupidamise. Õiglased reeglid võimaldavad kõigil meelehead kogeda. Kui reegleid rikutakse, saame tunda pahameelt, mis võtab meie alateadvuses võrdlemisi püsiva koha ning tekitab usaldamatust. See kasvab pikapeale ükskõiksuseks ja võimalik et kunagi ka plahvatuseks.

Iga maaharija teab, et külvisega koos mulda viidud umbrohuseeme tärkab esimesena ja asub kultuurtaime lämmatama. Saak jääb niiviisi kesiseks või ikaldub täiesti. Seetõttu on ka seemnetele teatud normid. Erakonnad, seltsid ja mittetulundusühingud on kujundlikult võttes meie ühine seemnevaramu.

Sundparteistamine ja muude eluliste tavade eiramine poliitikas meenutab piisonikarja. Kui kari säilitab koostöövaimu ega satu paanikasse, on noorloomad huntide eest kaitstud. Pimesi, pea maas, edasi tormav karjajuht — hoolimata sellest et ta on füüsiliselt tugev ja kiire — hajutab enda algatatud jooksuga tahtmatult karja. Noored vasikad jäävad jooksjate rivi lõppu ning ongi huntidele kerge saak.

HEADE TAVADE austamine peaks olema poliitilises tegevuses esmane nõue.

Oleme tulnud nõukogude ühiskonnast, kus partei määras ja suunas sama hästi kui kõike. Kahjuks kasutavad vabas Eestis paljud poliitikud nõukogude perioodi parteilist kabinetikogemust, et endale või mõttekaaslaste grupile soodne positsioon luua. Viljaka sotsialismi tingimustes oli iseenesestmõistetav asjaolu, et ametid ja paremad töökohad seati sõltuvusse parteisse kuulumisest.

Kuigi uus põlvkond on peale kasvamas, ei ole see igihaljas negatiivne tava jäägitult kadunud. Vähe on neid, kes julgevad ja suudavad erakonnasisest umbrohuseemet sõeluda ehk erakonna sisekliimat ja mainet parandada.

Isamaa ja Res Publica Liidu ajakirjas «Konservatiiv» on Margus Tsahkna avaldanud olulise mõtte: poliitilisi jõude saab panna teistmoodi käituma, kui seada nad sundolukorda. Siinkohal tekib küsimus: kes peaks seda tegema? Julgen arvata, et kiireim ja tõhusaim mõjutus saabki tulla erakonnasiseselt.

KIRJANIK ANDRUS KIVIRÄHK on osutanud, et suurt osa inimesi iseloomustab ükskõiksus poliitika eetilisuse suhtes. Ükskõiksust on ka erakondade liikmete seas.

Kuidas mõista seda, kui erakonna piirkondade juhatused ei näe ebavääri kat toimimisviisi oma liikmete seas, olgu siis tegu liikmete värbamise või juhtorgani valimisega?

Võidurõõmust ja võimust säramine ning hukutav ülbus on taunitavad eelkõige seepärast, et need loovad kuvandi, mida hakatakse järgima. Ametite politiseerimine ja seadmine sõltuvusse parteilisest kuulekusest on väga libe tee. Vormiliselt korrektne tegu võib olla silmakirjalik ja sisuliselt kõlvatu. Kõlbelised väärtused kehtivad igaühele igal ajal ja igas paigas.

Poliitiline juhtkond on läbi aegade deklareerinud, et ta teenib rahvast kui tervikut. Paraku ei ole see sageli nii. Mõõdukust ja proportsionaalsust eiratakse pidevalt.

Milline vastutus ja töökoormus on ühe riigiettevõtte juhil valitsusjuhi või ministri omadega võrreldes? Kindlasti on need mitu korda väiksemad.

> **Nii Eesti riik kui demokraatia vajavad pidevat hoolt, et umbrohi võimust ei võtaks.**

Ettevõtluse arendamise sihtasutuse juhi töötasu 6500 eurot kuus ja riigimetsa majandamise keskuse juhi 7000-eurone kuupalk on Eesti oludes mõistetamatud. See ei ole pisiasi, sest riivatakse kodanike õiglustunnet.

TEATAVASTI LEIDSID Eesti Energias aset ümberkorraldused. Minu arusaamist mööda vähenes seal töömaht selle järel oluliselt. Aga kas ka Sandor Liive töötasu kärbitakse? Ilmselt mitte.

Ka laialt levitatud mõte, et edukad ja võimekad isikud lahkuvad riigiametitest ning lähevad eraettevõtlusse, peab vaid osaliselt paika. Praktika näitab, et riigiametis olemine on sageli hüppelaud kogemuste, sidemete ning vajaliku, aga samas tasuta täiendusõppe ja muu sellise saamiseks, et esimesel sobival võimalusel hüljata riigitöö ja asuda paremate jahimaadele.

Nii Eesti riik kui demokraatia vajavad pidevat hoolt, et umbrohi võimust ei võtaks. Aga selleks tuleb käed mullaseks teha.

KIRI

Südamelt ära

(Kiri on ajendatud viljandlase Alli Lunteri 9. mai «Maalehes» ilmunud artiklist, milles on juttu vanade inimeste hooldamisest ja nende hooldekodudesse paigutamisest.)

Lugesin «Maalehest» Alli Lunteri artiklit «Vanainimene pole laiutaja». Aitäh talle inimliku loo eest vanainimeste kaitseks! Tahan sel teemal samuti sõna sekka öelda.

Olen 81-aastane. Kas olen selles süüdi, et mulle on antud nii palju aastaid? Seni olen hästi hakkama saanud, kodustel minuga mingeid probleeme pole. Pensioni saan 320 eurot. Tulen selle rahaga toime, pole kusagilt lisa lunimas käinud.

Miks ma peaksin oma koduseinte vahelt hooldekodusse minema? Kellele sellest tulu tõuseks? Hoolde- ja turvakodud on ikka paratamatute juhtude jaoks, viimane võimalus.

Vanemad on jõudnud lapsed üles kasvatada, kuid lapsed ei jõua või ei taha nende vanaduspäevil enam nende eest hoolt kanda. Imelik ja kurb on seda tõdeda.

Meenub üks lugu eestiaegsest lugemikust. Vanaisal käed värisesid ja tal oli raskusi söömisega. Ta aeti lauast minema, sest lauale pudenes toitu.

Ühel päeval meisterdas väike perepoeg lauatükikestest küna. Ema küsis: «Kellele sa küna teed?» Poeg vastas: «Kui teie isaga vanaks jääte, siis hakkate sellest sööma.» Sellest päevast lubati vanaisa jälle lauda sööma ja abistati teda.

Kokkuhoidev pere on ühiskonna alustala. Hoolivus teeb tugevaks. Seda ei saa rahaga mõõta.

Aitäh maksumaksjale! Vananemisest ei pääse keegi.

Irmgard Anderson, kunagine külakoolmeister

TSITAAT

«Pärast 2007. aastat on kaks korda rohkem kriitiliselt riiki suhtuvaid kui neid, kes rahul. Minu jaoks seostub see majandusmudeli ammendumisega ja teiselt poolt demokraatia probleemidega.»

Sotsiaalteadlane Marju Lauristin Eesti inimarengu aruande tutvustamisel («Postimees», 16. mai)

PRÄÄNIK

Viljandi muusikakoolis sai kolme kooli osavõtul teoks loodusteemalise omaloomingu kontsert «Allikas».

PIITS

Männimäe Selveri juures võib kohata juhte, kes eiravad peatee märki ega anna paneelmajade poole suundujatele teed.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

95

Eesti elanike toetus ajateenistusele on kasvanud rekordiliseks. Kaitseministeeriumi tellitud uuringust selgub, et ajateenistust peab vajalikuks 95 protsenti. Kõige väiksem oli toetus 2007. aastal, kui ajateenistust pooldas 85 protsenti elanikest.

KRUUSATEED

Tolmutõrjeks napib raha

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Igal kevadel ja suvel tehakse riigile kuuluvatel kruusateedel kaltsiumkloriidiga tolmutõrjet, kuid valdade rahakott seda tööd paraku välja ei kanna.

Kihutavad autod tekitavad kuival ajal kruusateel suure tolmupilve. Selliste teede ääres elavatele inimestele valmistab see tihti meelehärmi. ELMO RIIG

«Meil on peaaegu kõik kruusateed ja soolatades ei jaguks muuks hoolduseks raha,» ütles Suure-Jaani valla majandus- ja ehitusosakonna juhataja Are Aua. «Niidame teeääri ja hööveldame teid, aga soolatamiseks lähiajal võimalust ei näe. Kui talvel lumetõrjeks vähem kuluks või tulevikus rikkamaks saaksime, olukord ehk paraneks.»

Aua ei salanud, et tolm teeb inimestele muret. «Osa teid läheb taluõest läbi ning kihutavad autod keerutavad suviti palju tolmu,» lausus ta.

Inimesed külvavad ise kloriidi

Osakonnajuhataja sõnutsi muutuksid teed soolatamisega kaasas käiva hööveldamise mõjul ka auklikuks. Tema teada on mõned inimesed ostnud odavalt kaltsiumkloriidi ja visanud seda oma kodu lähedale, et tolmamist vähendada. Mõnes Suure-Jaani valla probleemses kohas on teelõike ametniku sõnutsi mitmekordse pindamisega tolmuvaba katte alla pandud ning muret sellega vähendatud. See lahendus ongi pikas perspektiivis tema hinnangul kasulikum ja odavam.

Tarvastu vallavanem Alar Karu ütles, et neilgi ei käi üldjuhul teede soolatamisest jõud üle. Üksikutel juhtudel, mõnesaja meetri ulatuses on seda teenust Sakala Teedelt siiski tellitud.

Riigiteid soolatatakse järjest rohkem

Maanteeameti lääne regiooni Viljandi esinduse peaspetsialisti Allan Alliku sõnutsi on Viljandimaal riigiteedest 570 kilomeetrit ehk 47 protsenti kruuskattega. Selleks, et asulate ja vahel ka üksikute majade juurest tolmu eemal hoida, teeb aktsiaselts Sakala Teed maanteeameti tellimusel tänavu tolmutõrjet 71 kilomeetril.

«2003. aastal tehti tolmutõrjet lepinguliselt 30 kilomeetrit, iga aastaga on inimeste tungival soovil meetreid lisandunud,» selgitas Allan Allik.

Tema sõnutsi võivad ka tänavu mõned väiksed lõigud juurde tulla. «Põhjust seda soovida on küll, sest tolmu käes elada on raske.» Enamasti on töödeldavad lõigud lühikesed, asulate vahel ning paarsada meetrit enne ja pärast.

Allan Alliku sõnutsi odav see lõbu ei ole. Enamasti tuleb soolatada vähemalt kaks korda, sest tolmu ja vihmaga kipub kaltsiumkloriid teelt kaduma. Hea kruusatee puhul on vaja vaid tolmutõrje materjal sisse hööveldada. Sel juhul makstakse tänavusel hooajal Sakala Teedele 900 eurot kilomeetri kohta. Kehvematel teedel, kus kattekruusa kiht on peaaegu olematuks kulunud, tuleb lisada 100 kuupmeetrit peenikest purustatud kruusa kilomeetrile, et tolmutõrje materjalil oleks, millesse pidama jääda. Sel juhul tasutakse kilomeetri eest teid hooldavale firmale 2400 eurot.

Sel kevadel on esimene soolatamine enamikul Viljandimaa riigiteelõikudel juba tehtud. Et paljud kruusateed olid hilise kevade tõttu halvas seisus, segipööratud ja pehmed, anti töötegemiseks ajapikendust. Allik pidas võimalikuks, et tulevikus soolatatakse ka asulate vahele jäävate bussipeatuste juures olevaid lõike.

TÕRJE

Maanteeamet on kümne aastaga riigile kuuluvate Viljandimaa kruusateede tolmutõrjet kahekordistanud.

- 2003. aastal soolatati 30 kilomeetrit teid.
- 2013. aastal tehti seda 71 kilomeetril.

Allikas: maanteeamet

PÄEVAINTERVJUU

Sakala mängud on pidu enesele

Et ka tööinimesed saaksid täna algavatest 11. Sakala mängudest osa, kestavad need reedest pühapäevani. Eelmiste mängude ajal kaks aastat tagasi olid võistlused hajutatud nädalale.

Viljandimaa omavalitsuste liidu esimees Ene Saar, millistel aladel sel korral mõõtu võetakse?
Sel korral on alasid vähem. Kui enne kestsid võistlused nädala, siis nüüd kolm päeva. Nagu varemgi, on kavas korv- ja jalgpall, vabamaadlus, kergejõustik, petank, mälumäng, male ja lauatennis. Sel aastal ei tule köievedu ja sangpommi tõstmist, sest nii otsustasid korraldavad komisjonid.

Miks siiski otsustati, et 11. Sakala mängud on kolmel päeval?
Sellepärast, et inimesed saaksid pealtvaatajatena osaleda. Enne hajusid võistlused tervele nädalale ning neid vaatasid ainult sportlased. Kui põhitegevused on laupäevasel ja pühapäevasel päeval, siis on näha, kui palju saavad inimesed kaasa elada. Tööpäevadel on keeruline publikut tekitada.

Kas eelmiste mängudega võrreldes on veel erinevusi?
Ei oskagi öelda. Põhiline on alade vähendamine ja kestuse lühendamine. Igal aastal on olnud küsimus, kuidas korraldada nii, et inimesed saaksid osa võistlustest ja tantsupeost. Peol käivad proovid terve päev ning väikeste valdade inimesed tahavad kõiges osaleda, aga valikud väga suured ei ole. Sportlased on ka öelnud, et kuna võistlused koonduvad ühele ajale, ei saa nad mitmest asjast osa võtta.

Minu arvates ongi siin see koht, kus peame edasi mõtlema, et ühel aastal võiks olla Sakala mängud ning teisel aastal tantsu- ja laulupidu.

Kaks aastat tagasi kulmineerus spordipidu laulu- ja tantsupeoga, sel aastal on plaanis ainult tantsupidu, mis kannatab pealkirja «Õnn». Miks on sel aastal ainult tantsupidu?
Eks see ole kultuurirahva ühine otsus ning selline see on. Teema valik on minu arvates väga õnnestunud.

Kurvaks teeb see, et meil pole väga head platsi, kus tantsupidu korraldada. Tänavu on see kunstmuruga jalgpalliväljakul, mis ei ole kõige parem koht. Samas võiksime siiski rõõmsad olla, et järgmine pidu on juba uuel laululaval. Põhiline on minu arvates see, et pidu oleks inimestes enestes.

Kui tähtsad on siis Sakala mängud Viljandimaale?
Et see on traditsioon, siis kindlasti on need olulised. Igal juhul peavad need jääma! Üle Eesti on valdade tali- ja suvemänge, kuid see on Viljandimaa inimeste eneste mõõduvõtt.

Iseasi on see, kust nurga alt vaadata: kas sportlastel peab olema veri ninast väljas või nad lihtsalt võistlevad. Mina isiklikult arvan, et võistlustes peaksid olema rahvuslikud spordialad nagu sangpomm ja köievedu, sest neid on Eestis ajast aega tehtud.

Kui suurt menu ootate?
Tantsupeol on tuhat tantsijat ning ma eeldan, et pered ja teised tuttavad tulevad neid vaatama. Spordivõistlused aga ongi see katsetamise koht, kui palju huvilisi tuleb puhkepäevadel kaasa lööma ja hüüdma.

STEN MAHOV

KINNISTU

Poja krundiost tõi isale süüdistuste rahe

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Viljandi veefirma nõukokku ja linnavalitsusse kuuluv ettevõtja Tauno Tuula lükkab tagasi väiteid, justkui oleks ta mullu korruptiivseid võtteid kasutades oma poja tarvis magusa elamukrundi soetanud.

Sestpeale, kui Kalda puiestee ääres on Rauno Tuula (paremal) eramu ehitus edenenud, on tema ettevõtjast ja linnajuhist isa Tauno Tuula kohta internetikommentaaridesse pikitud kümnete kaupa korruptsioonikahtlusi. Mõlemad mehed kinnitavad, et varem vee-ettevõttele kuulunud krunt jõudis perekonna valdusesse ausal teel. ELMO RIIG (MONTAAŽ)

Linnale kuuluv aktsiaselts Viljandi Veevärk pani üle-eelmise aasta lõpul kinnisvarafirma Arco Vara vahendusel müüki neli kinnistut, millel olid seni asunud ühisveevärgi reservpumplad. Neist kõige kiiremini läks 51 000 euroga kaubaks Kösti järve pervel, aadressil Kalda puiestee 47 asuv lopsaka haljastusega maatükk.

Mullu 26. septembril kinnitas linnavolikogu kinnistu uue detailplaneeringu, mis määras varem tootmismaana arvel olnud koha uueks sihtotstarbeks väikeelamumaa. Otsuse kohaselt võib sinna rajada kaks elumaja abihoonetega.

Ridamisi kahtlusi

Sestpeale, kui krundil on esimese elamu ehitus edenenud, on «Sakala» digilehe kommentaariumisse tihti ilmunud anonüümsed väited, justkui oleks Tauno Tuula kasutanud talle linnavalitsuse ja vee-ettevõtte nõukogu liikmena privilegeeritult kätte jooksvat infot selleks, et seesama atraktiivne maatükk oma pere valdusesse saada. Muu hulgas on väidetud, et krunt vahetas omanikku põhjendamatult väikese summa eest ning selle müük ajastati riukalikult jõuludeks ja aastavahetuseks, mil võis loota, et kinnisvaraportaalides ei teki selle vastu elavat huvi.

Käesoleva nädala algul sai «Sakala» toimetus kirja, mis käsitleb sama teemat juba detailselt. Pöördumine oli taas anonüümne ning saadetud nähtavasti just selleks tarbeks loodud e-posti aadressilt. Ehkki otsest tõestusmaterjali pole, jääb kõiki õhku paisatud väiteid kõrvutades mulje, et nende taga on sama inimene või inimeste rühm.

Viimase kirja põhiväite järgi ei oleks Viljandi Veevärk Kalda puiestee 47 kinnistut omal ajal üldse müüa tohtinudki, sest samal ajal kehtis ettevõtte eelmine arengukava, mis nägi ette seal paikneva eaka pumpla jätmise reservi ning taotles selle renoveerimist. Muu hulgas küsib kirjutaja, kas 1958. aastal valminud pumpla kasutuks tunnistamine oli ikka õigustatud ning kas sellega võidi teadlikult nõrgestada linna veevarustussüsteemi.

«Veevärgi nõukogu liikmena andis Tauno Tuula loa kinnistu müügiks, seejärel ostis ise ettevõtte siseinfot kasutades selle kiiresti ära ja ajas linnavalitsuses detailplaneeringu ja ehitusloa korda, teades ise väga hästi, et kõik need tehingud ja tegevused olid sisuliselt õigustühised,» võtab kaebaja oma mõtted kokku.

Kõrvad paistavad

Et kahtluste rahe alla on sattunud Viljandi üks mõjuvõimsamaid mehi, pidas «Sakala» vajalikuks anda asjaomastele isikutele võimalus juhtunu detailidele valgust heita.

Esiteks märkis Tauno Tuula, et tema ei viibinud üldse sellel koosolekul, kus otsustati kinnistud müüki panna. Teiseks rõhutas ta, et väide, justkui oleks tema krundi Veevärgilt ära ostnud, on selgelt väär. «Veevärgi nõukogu liikmena ma teadsin, et osteti, kuid ei osutanud ka vastata, kes ja mis otstarbel seda tegi,» ütles ta.

Selle väite vettpidavust on raske lõpuni uskuda, sest ametlike paberite järgi soetas krundi 2012. aasta 27. jaanuaril osaühing Mudel Ehitus, mis kuulub tuntud krossisõitjale Jaanus Kovalile. Too on aga Tauno Tuula tütre elukaaslane.

Kahtlustuste tulle lisab õli teadmine, et kinnistu rändas pelgalt neli kuud hiljem edasi Tauno Tuula pojale Rauno Tuulale. Lisaks sai kinnistu kaasomanikuks osaühing Eureka, mis kuulub samuti Rauno ja Tauno Tuulale.

«Jah, minu osalusega firma ostis hiljem mõttelise osa sellest kinnistust, aga mina seda otsust ei langetanud,» lausus Tauno Tuula. Ta ei ajanud tagasi, et on nüüd üht kätt pidi Kalda puiestee äärde kerkiva maja ehitusega seotud ning et sinna kavatseb kolida tema poeg. Et aga poeg on täiskasvanud inimene, kes langetab otsuseid iseseisvalt, peab Tuula tema tegemiste kommenteerimist leheveergudel kohatuks.

Õiglane turuhind

Oma sõnul on ettevõtja ajapikku harjunud teadmisega, et mõne kaaslinlase arvates on kõigil tema sooritatud kinnisvaratehingutel korruptiivne lehk juures. «Kuulda on olnud, et ma sain niimoodi Centrumi, bussijaama, raamatukogu, Holstre-Nõmme krossiraja, postimaja ja tagatipuks ka oma kodu kinnistu,» ironiseeris ta.

Samas ruttas ta kahtlusi ümber lükkama: «Mina ise ja ka kõik asjaga seotud ametimehed teavad, et mina ega minu lähedased pole saanud ühtegi kinnistut ega ka mingit muud vara, ilma et oleks selle eest avalikult õiglast turuhinda maksnud. Samuti pole ma ühtegi oma maatükki sööti või laokile jätnud. Aga kui ülekohus tõepoolest nii tugevasti anonüümsete kaebajate hinge rõhub, soovitan neil õigluse jaluleseadmiseks politseisse pöörduda.»

Jutu, et Kalda puiestee pumbajaama maatükk müüdi kiiresti ja poolsalaja, tituleeris Tuula absurdseks. Nimelt olevat selle kohta käiv kuulutus rippunud mitmes kinnisvaraportaalis kõigile nähtaval kohal enam kui kaks kuud ning selle vahendamisega tegeles Arco Vara kohaliku kontori juhataja Aime Opermann.

Viljandi Veevärgi tegevjuht Toomas Porro kinnitas, et müügiteavet levitati igati korrektselt ning maksimaalse avatusega. Tema väitel teavitas veefirma maaklerit nelja kinnistu müümise soovist juba 2011. aasta 17. oktoobril ning seda olevat võimalik e-posti arhiivi põhjal lihtne tõendada. «Maakler saab oma sissetuleku kinnistute müügist ja ta on huvitatud, et info leviks võimalikult kiiresti ja laialdaselt,» lisas ta.

Kõik neli kinnistut läksid müüki enampakkumise põhimõttel ning Arco Vara maakleri määratud alghinnaga. Maaklerlepingu järgi avaldas Aime Opermann tähtaja saabudes veefirma juhtidele üksnes pakkujate arvu ning pakkumiste summad.

Kalda puiestee 47 kinnistu saamiseks tehti 2012. aasta jaanuaris vaid üks pakkumine alghinnaga. Veevärgi nõukogu keeldus kinnistut alghinnaga müümast ning pikendas enampakkumise perioodi. Nii tekkis veel pakkujaid ning kinnistu müüdi suurimat summat pakkunud huvilisele, kelleks oligi osaühing Mudel Ehitus.

Tuula ja Porro väiteid kinnitab ka Veevärgi nõukogu esimees Jaak Sulg. «Arutasime otsesõnu, et lühikesest tähtajast ja alghinnast võib jama tekkida, ning andsime selle vältimiseks ajapikendust. Kõik, kes tahtsid, said oma ettepaneku teha,» ütles ta.

Operatiivsust oli vaja

Mis puudutab vastuolu müügiotsuse ja Veevärgi arengukava vahel, siis juhtis Toomas Porro tähelepanu äriseadustiku sätetele, mis lubavad aktsiaseltsi juhatusel ja nõukogul ettevõtte kinnisasju võõrandada ilma igasuguste kitsendusteta ning vastavalt sellele, mida parasjagu majanduslikult targaks peetakse.

«Arengukava koostatakse 12 aastaks ning see puudutab suuremat osa Veevärgi varast. On mõeldamatu, et iga kord, kui majanduskeskkond muutub, näiteks tekib ootamatu majandussurutis või tehakse ümber struktuurifondide nõuded, algatatakse arendamise kava muutmise protsess. See nõuaks liiga palju aega ega võimaldaks asutust operatiivselt juhtida.»

Pealegi polevat kinnistute müük Porro sõnul olnud vana arengukavaga sugugi vastuolus. Sellega lihtsalt vähendati ühe meetme mahtu ehk arvati reservpuurkaevude seast välja kõige perspektiivitumad.

Jaak Sulg, kes kuulub nagu ka Tauno Tuula Viljandi kõige mõjukamate ettevõtjate ringi, viib teema lõpetuseks jutuotsa Viljandi väiksusele, mis tingivat selle, et mis tahes moel linna juhtimises kaasa löövatel inimestel on väga keeruline äriga tegelda, ilma et neid ebaausates tehingutes kahtlustama hakataks.

«Kõik, mida sa teed, näib ikka kellelegi kusagil ebaaus isegi siis, kui see on täiesti aus. Väikese koha traagika, mis muud,» nentis Sulg.

Isa soovitas ostmata jätta

Vastuseks «Sakala» järelepärimisele rõhutas Rauno Tuula, et ei saanud kõnealust kinnistut soetades isalt mingit tuge. Pigem olevat Tauno Tuula soovitanud see võimalike probleemide vältimiseks tegemata jätta.

«Olen täiesti iseseisev inimene ja minu eest ei pea isa ei otsustama ega mõtlema. Kui Veevärgi kinnistud müüki tulid, vaatasin kohe neist kahte: Hariduse tänaval ja Kalda puiesteel. Nimelt olin juba kaks aastat peaaegu iga päev internetis surfanud ja endale krunti otsinud, sest olen otsustanud oma tuleviku vähemalt esialgu Viljandiga siduda. Seetõttu märkasin neid pakkumisi kohe, ilma et isa midagi öelnud oleks,» rääkis ta.

Isa sekkus Rauno Tuula sõnul toimuvasse alles siis, kui käes oli aeg teha hinnapakkumisi. «Ta ei soovitanud mul osta ja nii ma kauplesingi Jaanus Kovalit, kes on ennekõike minu sõber ja alles seejärel õe elukaaslane, et tema ostaks. Tahtsin lihtsalt isale vastu tulla, kuigi mind tema poliitika ei huvita,» selgitas Rauno Tuula. («Sakala»)

Pumplad osutusid koormaks

Viljandi Veevärgi juhataja Toomas Porro (pildil) sõnul oli mitu kaalukat põhjust, miks neli pumbajaama ja nende juurde käivad kinnistud 2011. aasta sügisel müüki pandi.

Eelmine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava nägi ette, et arendustegevuseks tuleb raha 85 protsendi ulatuses tõukefondidest ja 15 protsendi ulatuses Veevärgi enda taskust. 2011. aastal aga selgus, et fondidest pole võimalik loodetud toetusi saada. Seetõttu pidi Veevärgi juhid investeeringute tähtsuse ja mahu arengukava piires ümber hindama.

Samal ajal oli tekkinud pakiline vajadus kärpida kulutusi, mis ei olnud ettevõtte põhitegevusega seotud, sest oli teada, et 2012. aastal konkurentsiametile esitatavas hinnatõusu taotluses tuleb sellised kulutused katta tulukusega. Et neli pumplat polnud Porro sõnul selleks ajaks enam vältimatult vajalikud, ei kuulunud nende hoolduskulud koos maamaksuga enam aktsiaseltsi põhitegevuste reale. Sellest tulenevalt otsustati müüki panna neli kinnistut: Hariduse tänav 1-a, Kalda puiestee 47, Näituse tänav 4-b ja Sakala Jämejala külas.

Kalda puiestee 47 kinnistu võõrandamise poole kallutas muu hulgas seegi, et veidi varem oli Viljandi ühisveevärgi külge haagitud Viiratsi ja Vana-Võidu veesüsteem. Mõlemas on töötavad ja rahuldavas seisukorras reservpuurkaevud. 2010. ja 2011. aastal tehtud katsetused olevat tõestanud nende kaevude võimekust toimida linna reservkaevudena. («Sakala»)

RUBIIN

Viljandi ainus rokiklubi pani uksed kinni

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Ööl vastu eilset viis Viljandi vanalinnas asuva klubi Rubiin omanik ruumidest ära suurema osa varast ning pani uksed lahkudes lukku. Suure tõenäosusega lõplikult.

Viljandis ühe vähese kohana elavat muusikat pakkunud ning ainsana käredama muusika suunda kaldunud Rubiini omanik Juhan Nõps nentis, et rohkem tal jätkamiseks raha ei ole. Klubi on majaomanikule võlgu rendi eest.

Sulgemine käis väga kiiresti. Veel kolmapäeva õhtul oli Lossi tänav 15 maja omanik, aktsiaseltsi Vennad esindaja Raul Kadajane Juhan Nõpsiga vestelnud.

«Ta lubas võlad ära klaarida,» rääkis Kadajane neljapäeva pärastlõunal ning sai siis «Sakalalt» teada, et klubi on suure osa varast juba minema viinud. «Eile meil lepingu lõpetamisest juttu ei olnud,» lausus majaomanik.

Tema sõnul oli Rubiin varemgi mõnel korral rendi eest võlgu olnud, kuid majaomanik ei teinud sellest suurt numbrit, sest võlg oli alati ära makstud.

Lossi tänav 15 maja esimesel korrusel on muusikaklubi püüdnud pidada kaks ettevõtjat. Paraku on nüüdseks mõlemad rahapuuduse tõttu tegevuse lõpetanud. ELMO RIIG

Üritused kolisid uude kohta

Juhan Nõps ütles, et ei kiirustanud majast lahkuma. «See on rohkem kuulujutt,» sõnas ta.

Eile hommikul ajakirjanikuga juttu alustades polnud Nõps ka päris veendunud, et klubi tegevus on täiesti lõppenud. «Täna me uksi lahti ei tee. Vaatame, kas leiame jätkamiseks võimalusi,» sõnas ta intervjuu alguses.

Jutuajamise lõpuks teatas ta aga, et 2011. aasta 24. veebruaril uksed avanud Rubiini tegevus on lõppenud ning tema selle tööd enam vedada ei soovi. Ta lisas, et loodus tühja kohta ei salli ning kui keegi tahab analoogse muusikaklubiga kätt proovida, on tema valmis nõu andma.

Eile õhtul pidi Rubiinis olema teineteise järel lausa kolm üritust. Esmalt oli sinna kavandatud noorte omaloominguvõistluse lõpetamine ja paremate autasustamine, siis pidi järgnema luulevõistlus «Poetry Slam» ning lõpuks moeetenduse «OmaMood» järelpidu. Kõik need otsustati korraldada tudengiklubis, mis asub Posti tänaval kunagises Tähe kinos. Sinna viis ööl vastu eilset Juhan Nõps ka Rubiini helitehnika.

Rubiini sulgemise peamiseks põhjuseks peab Nõps külastajate käitumise muutumist. Mullu märtsis langes järsult klubi käive. Kasum pidi tulema baaris pakutavast, kuid tolles kuus kahanes peamiselt õllemüügist saadav summa poole võrra. «Inimesed ei kulutanud enam. Publikut küll käis, aga neil polnud raha,» nentis Nõps. Enam kui aasta lootis omanik, et inimeste ostujõud taastub, aga seda pole juhtunud.

Kaks klubi ühes hoones

Mullu suvel andis Lossi tänav 15 maja omanik hoone teise poole rendile ettevõtjatele, kes tegid sinna konkureeriva baari Cheers. Uue lõbustuskoha avamise järel lootis Juhan Nõps, et Rubiini ja Cheersi vahel tekib koostöö, mis toob kliente mõlemale.

«Mõnda aega mõjuski koos tegutsemine positiivselt,» meenutas Nõps, kui andis mõista, et lõpuks muutus konkurendiga ühes majas tegutsemine majanduslikult kahjulikuks.

«Üritasime enam kui kahe aasta jooksul Viljandis kultuuri pakkuda,» võttis Nõps Rubiini tegevuse kokku. Enne tegutses samas kohas klubi nimega Puhas Kuld. Seegi tõmbas muusikuid ja muusikahuvilisi ning seal korraldati aasta jooksul ligi 250 üritust, millest enamik olid kontserdid.

Puhta Kulla lõpp 2011. aasta jaanuari algul oli väga sarnane Rubiini sulgemisega. Ka selle klubi omanik sulges meelelahutuskoha võlgade tõttu päevapealt ning õhtuks sinna kavandatud kontsert tuli kiirkorras uude kohta üle viia.

Nüüd jätkab Juhan Nõps Eesti ühe tunnustatuma rokifestivali «Rock Ramp» korraldamist. See kestab tänavu 1.—3. augustini ning toob Viljandisse 37 ansamblit ja ligi 4000 muusikahuvilist.

Klubidel pole tegevuslube

Kõrvuti ühes majas asuvate klubide Rubiin ja Cheers tegutsemise õigsus tuli arutusele aprillis Viljandi volikogu istungil. Endine linnapea Malle Vahtra küsis seal praeguselt linnapealt, miks on Rubiinil juba pikemat aega lubatud töötada tegevusloata.

Linnapea Loit Kivistiku sõnul olid päästeamet ja tervisekaitseamet mõlemas Lossi tänav 15 maja klubis oma kontrolli teinud ja klubid vastasid nõudmistele. Majal olevat kasutusluba aga tootmishoonena. «Seda avastas linnavalitsus mõni kuu tagasi,» sõnas Kivistik.

Et hoone kasutusloa kordaajamine on linnajuhtide hinnangul majaomaniku, mitte rentnike ülesanne, klubisid sulgema ei hakatud ning majaomanik sai asjaajamiseks aega 17. maini.

Eile tunnistas Raul Kadajane, et paberid on endiselt korda ajamata, kuid ta tegeleb sellega. «Päästeamet tahab mõõdistusprojekti, mida meil momendil ei ole. Teen selle korda nii kiiresti kui võimalik,» kinnitas ta. («Sakala»)

Võidutööde autorid (vasakult) Ave Kitsel, Alisa Vasina, Heliisa Aare ja Aleksander Tiškov ALAR KARU

Paadikuurid saavad uued kostüümid

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Juba juunis haaravad Tarvastu valla töömaleva noored pintslid ning maalivad Suislepa paadikuurid värskeks.

Tarvastu vallavalitsus koos Tartu kõrgema kunstikooli maalingute osakonnaga korraldasid ideevõistluse Suislepa paadikuuride fassaadi kujundamiseks. Tarvastu vallavanema Alar Karu andmeil laekus 15 ideekavandit, mis pandi huvilistele vaatamiseks välja Mustla rahvamajja ja Suislepa lasteaeda-algkooli.

Alar Karu ütles, et komisjoni liikmete arvates laekus palju huvitavaid ideid, samas seadis kuuride seisukord nende elluviimisele piiranguid. «Iga komisjoni liige sai välja valida kolm enam meeldinud kavandit. Komisjoni liikmete eelistused olid üllatavalt sarnased ja nii pääses üsna suure ülekaaluga teise vooru kuus kavandit,» rääkis Karu.

Iga väljavalitud kavandi puhul arutati läbi selle teostamise plussid ja miinused, samuti võeti arvesse, et paadikuure hakkavad värvima valla töömaleva noored ning uus kujundus peaks valmima kümne päevaga.

Karu sõnul otsustati suure arutelu ja vaidluse tulemusena paadikuuride kujundamiseks kasutada kahte kavandit.

VÕIDUTÖÖD

Välja anti välja kaks esimest preemiat, kolmas preemia ja eripreemia kõige kunstilisema lahenduse eest.

- I preemia ja 200 eurot pälvisid Ave Kitsel kavandiga «Lõbus mäng» ja Heliisa Aare kavandiga «Sume suvepunane».
- III preemia ja 100 eurot sai Alisa Vasina tööga «Suisa virvendab».
- Eripreemia kõige kunstilisema lahenduse eest ja meened sai Aleksander Tiškov kavandi eest «Rahva vöö».

Marutaudivaktsiini külvamine jõuab Viljandimaa piirile

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Nädala algul Kirde-Eestis vastu Vene piiri alanud metsloomade marutaudivaktsiini külvamise tööjärg jõuab nädalavahetusel Viljandimaale Läti külje alla.

Veterinaar- ja toiduameti marutaudi projektijuht Enel Niin ütles, et Viljandi lennuväljale vaktsineerijate lennuk ei maandu, sest rada on lühike ning täislastis lennukil võib pehmelt pinnaselt olla riskantne tõusta.

Marutaudivaktsiini pala

Nagu Niin ütles, puistatakse vaktsiinipalu Läti piirist 20—40 kilomeetri, Vene maismaapiirist 50 ja Narva jõest 30 kilomeetri ulatuses. Alustatakse Ida-Virumaast, jätkatakse Eesti-Vene maismaapiiril Kaguja Lõuna-Eestis ning seejärel liigutakse edasi piki Eesti-Läti piiri läände kuni Pärnu laheni.

Esialgseil andmeil jõutakse Viljandimaale selle nädala lõpul või uue algul.

«Rebaste ja kährikute suukaudseks vaktsineerimiseks kasutatakse kalajahust peibutussöötasid, mille sisse on peidetud kapseldatud marutaudi vedelvaktsiin,» kirjeldas Niin.

Peibutussöödal on hoiatuskleebis. Vaktsiinsööta külvatakse õhust väikelennukite abiga. Seda ei tehta linnade, asulate, teede ja veekogude kohal.

«Kui vaktsineerimise ajal leitakse vaktsiinipala, tuleb see jätta puutumatult leidmiskohta,» toonitas Niin. «Juhul kui on oht, et vaktsiinipala võivad leida lapsed või koduloomad, peab selle ümberpaigutamisel kandma kummikindaid. Kui söödas sisalduv vaktsiin on sattunud värskele haavale, silma või suhu, tuleb piirkonda pesta rohke veega, nahka ka seebiga, ning pöörduda perearsti poole.»

Marutaud on loomade ja inimeste ägedakujuline närvisüsteemi kahjustav viirushaigus, mis lõpeb alati surmaga.

Niin lisas, et senine vaktsineerimisprogramm on edukalt oma eesmärki täitnud ning kuna viimase kahe aasta jooksul pole marutaudi Eestis diagnoositud, kuulutas Eesti end tänavu aprillis marutaudivabaks. Selleks, et nakatunud riikidest pärinevate rebaste ja kährikute vahendusel marutaud uuesti riiki ei tungiks, jätkatakse vaktsineerimist piirialal.

TEEMAD

Toimetaja SIIM PIIRAK, 433 0084, siim.piirak@ajaleht.ee

5296

Haridusministeeriumi andmetel õppis 2010. aastal Eestis 1073 välismaalast ning piiri taga 5296 eestlast, kellele lisandusid Erasmuse programmi ja teised vahetusüliõpilased.

KULTUURISIDEMED

Soome nomaadõpetajad käisid oma kodukanti uudistamas

SIIM PIIRAK
siim.piirak@ajaleht.ee

Koos soojade ilmadega tulid Viljandisse kolm teisel pool lahte tegutsevat eesti keele ja kultuuri õpetajat ning nende 15 õpilast.

Vantaas töötavaid Mari-Liis Hendriksoni ja Virge Sommerit ning Helsingis ametis olevat Koidu Oja ühendab see, et nende juured on Viljandimaal, kuid nad on eri põhjustel leidnud tee Soome. Mari-Liis Hendrikson on naljatlevalt öelnud, et nad on mulgitarid põhjalast.

Kolme õpetajaga kaasas olnud noored olid aga Espoo, Helsingi ja Vantaa paremad eesti keele õppurid, kes Eesti Instituudi toetusel säärase preemiareisi said.

Muu hulgas tutvusid nad Olustvere teenindus- ja maamajanduskooli, Mainori kõrgkooli, Viljandi kultuuriakadeemia ja pärimusmuusika keskusega.

Kaks tundi nädalas

Vajalikuks muutub selgitus, et Soomes võimaldatakse kõigile välisriigist tulnud õpilastele vähemalt kaks tundi nädalas emakeeleõpet.

Koidu Oja rõhutas, et see on täiesti vabatahtlik. «Laps ei saa selle eest tunnistust ning teeb seda oma vabast ajast — siis, kui teised lähevad näiteks jalgpalli taguma.»

Oja on oma sõnul väga tänulik neile vanematele, kes laste emakeeleõpinguid toetavad.

«Ilma vanemate toetuseta ükski õpilane tundi ei tule. Sinna jõuavad ainult need, kelle vanemad on lisanud ankeeti emakeele õppimise soovi. Nii et see peab olema lapse ja perekonna sügav tahtmine säilitada oma keelt ja kultuuri,» rääkis ta ning lisas: «Juhtub muidugi ka, et lapsevanemad ei oska seda võimalust paluda või nõuda.»

Samas peab märkima, et kõikides koolides eestlased oma emakeelt siiski õppida ei saa: seda võimaldatakse ainult juhul, kui soovijaid on vähemasti viis.

Küsimuse peale, kui palju võiks Soomes olla neid õpilasi, kel on õigus paluda riigilt eesti keele kui emakeele õppimise võimalust, ütlesid Viljandit külastanud õpetajad otsekui ühest suust, et neid on palju. Koidu Oja täpsustas, et Helsingis on neid 500 ringis ja neist 170 on end ka õppima registreerinud — tegelikkuses nad kõik, tõsi küll, ikkagi tundi ei jõua. «Mul on keskeltläbi 70 õpilast, kes tunnis käivad, ning paar õpetajat on selles linnas peale minu veel.»

Niisuguseid eesti keele ja kultuuri pedagooge arvasid Hendrikson, Oja ja Sommer Soomes olevat umbes 40. Oma klassi ega kooli neil pole, vaid nad on piltlikult öeldes nomaadõpetajad. Koidu Oja on korraga ametis kuues, Mari-Liis Hendrikson seitsmes ja Virge Sommer lausa kümnes koolis.

Koidu Oja nentis, et päevas tuleb keskeltläbi kaks korda kooli vahetada, ning Mari-Liis Hendrikson lisas, et need võivad olla üksteisest ka näiteks 30 kilomeetri kaugusel.

Eelmisel aastal oli Hendriksonil oma ütlemist mööda 35 tundi nädalas: 13 koolis 180 õpilasele. Peale eesti keele õpetab ta ka vene keelt.

«Nii et muudkui autorooli ja järgmisesse kooli,» naljatles Virge Sommer.

Esiplaanil olevad õpetajad Virge Sommer (vasakult), Mari-Liis Hendrikson ja Koidu Oja on rahul neile Soomes avanenud tegutsemisvõimalustega. 4 × ELMO RIIG

Koolmeistrid tunnistasid, et õpilased võtavad nad enamasti kiiresti omaks ja suhtlevad nende kui pereliikmetega. Väiksemad kutsuvat neid vahel poolkogemata emmekski.

«Õpetaja räägib ju sama keelt, mida nende ema, ülejäänud maailm on aga soomekeelne,» pakkus Koidu Oja põhjenduseks.

Õpperühmad on heterogeensed: korraga võib teadmisi hankimas olla 5—20 eri vanuses last. Seetõttu on tunniandmine sageli paras trikitamine.

Peale vanuse on väga erinev ka emakeele tase.

«On neidki, kes pole kunagi Eestis elanud,» märkis Sommer ning Hendrikson tõi näiteks, et mõni õpilane on tulnud hoopis Ameerikast.

Ühe Soome haridussüsteemi suure miinusena tõid õpetajad välja, et selles riigis ei saa teha põhikooli eesti keele lõpueksamit.

«Kui haridusministeeriumi paluda, siis võib ta saata küll testi. Nii et õpilased saavad teha tasemeeksami. Selle tulemus ei loe aga mingilgi määral,» kõneles Virge Sommer ning leidis, et see võib kärpida õpilaste motivatsiooni Eestisse gümnaasiumi tulla.

Innustavad projektid

Õpetajad tõdesid, et Soomes on neile avanenud palju häid tegutsemisvõimalusi. Mari-Liis Hendrikson töötab näiteks ühe Eesti ja Soome katseprojektiga, mis teeb võimalikuks kahe kultuuriruumi ühendamise vene keele tundides. Projekt on tema sõnul edukalt käima läinud ning õpilased nii siin- kui sealpool piiri suhtuvad sellesse entusiastlikult.

Teise suurema ettevõtmisena nimetasid õpetajad digitaalse õppevara koostamise projekti, mis pole küll veel avaldatud, kuid on Soome haridusministeeriumile nii-öelda maha müüdud ning mis järgmisest aastast on kõigile soovijatele vabavarana saadaval.

«Ma ei teagi, kas oleksin Eestis nii aktiivne kui Soomes,» mõtiskles Koidu Oja ning ütles jutu kokkuvõtteks, et tegelikult saavad need, kes tahavad, hakkama igal pool. «Eestlane on hästi tubli. Ja alati jääb talle ju võimalus koju tagasi tulla.»

Vähem hindeid ja vähem stressi

Üheks haridussüsteemide mõõdupuuks olev PISA-test, mida kutsutakse intrigeerivalt ka õpilaste olümpiamängudeks, on näidanud, et Soome on hariduse vallas üks maailma superstaare. Missugused on aga Eesti ja Soome haridussüsteemi erinevused?

Mari-Liis Hendrikson, Virge Sommer ja Koidu Oja tõid kõigepealt välja, et Soome koolis on õpilastel märksa vähem stressi. Vähem on faktipõhist õppimist ja hindeid ning rohkem tehakse õpperetki ja rühmatöid.

«On küll pahasti, kui sul pole kodune töö tehtud, aga kahte ei panda sellepärast kunagi, ainult märgitakse ära. Ja muidugi tuleb töö järele teha,» rääkis Koidu Oja. «Kui aga tegemata töid koguneb liialt palju, on karistuseks pärast tunde jäämine.»

«Nii kasvatatakse õpilase omavastutust,» nentis Mari-Liis Hendrikson. «Eesti õpilastes pidavat see tekitama hämmastust, sest nemad on harjunud õppima suuresti hinnete pärast.»

Eestlannadest õpetajate ütlemist mööda ongi Soome koolis suurim karistus pärast tunde jäämine, sest see tähendab, et tohib ainult istuda.

«Lapsed on mulle kurtnud, et nad ei või sel ajal isegi luuletust kirjutada,» lausus Mari-Liis Hendrikson ning Virge Sommer lisas: «Nad ütlevad, et see istumine on kõige hullem piin.»

Enne kui hinnangud tunnistusele lähevad, on lapsevanemaga vestlus, mida võib võrrelda Eesti koolide arenguvestlusega.

Õpetajate astmestikku ehk nooremõpetajaid ja vanemõpetajaid Soomes ei ole. Seal on olulised tööstaaž ning pideva enesetäiendamise nõue.

Selleks et Soome koolis õpetajana püsivat, rohkem kui aasta kestvat tööd saada, peab olema vähemasti magistrikraad. («Sakala»)

Mari-Liis Hendrikson

Virge Sommer

Koidu Oja

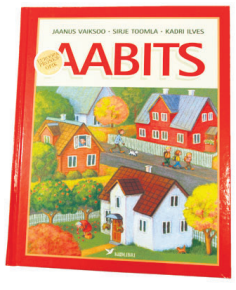

DIREKTOR

Võhma kuulsas lihakombinaadis kehtis äraspidine loogika

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Omaaegsel Võhma lihakombinaadi direktoril Arvi Kotsaril tuli vahel teha asju, mis tuletasid meelde ühe maailmakirjanduse naljakama tegelase Ostap Benderi tegemisi.

1990. aastate alguse segastel aegadel toimis Võhma lihakombinaadis lühemat aega naturaalmajandus: liha vahetati nafta, seebi ja muu kraami vastu. Toonane direktor Arvi Kotsar kasutab seniajani üht sel kombel hangitud sõiduauto järelkäru. MARKO SAARM

Kotsar meenutab, et pika ajalooga Võhma lihakombinaadi uus hoone oli planeeritud kommunistliku noorsoo tähtsa löökehitisena.

«Seadmed ja materjalid olid eraldatud Nõukogude Liidu tehastest, paraku ei saabunud need õigel ajal. Nii lähetati mind suure kodumaa avarustesse asju tagant tõukama. Naersime, et ole nagu Ostap Bender, kes peab kõigega imeväel hakkama saama. Kasutasin aga oma head suhtlemisoskust ja kõik laabuski,» jutustab ta.

Kui uus hoone 1975. aastal käiku läks, eraldati Kotsarile toona ülisuure boonusena Žiguli auto ostu luba.

Juba 1965. aastal ettevõttesse värvatud Kotsar liikus ametiredelil sujuvalt nii-öelda reamehest väejuhini. Ta alustas töölisena, seejärel oli keevitaja-lukksepp, edasi varustaja-ökonomist, katlamaja juhataja, peaenergeetik, bioloogiliste seadmete vanemmeister, tootmisdirektor ning aastatel 1989—1994 direktor.

Mitteparteilasest juht

«Olin toona Eestis üks väheseid, kelle kollektiiv direktoriks valis. Minu poolt hääletas 64 protsenti töötajatest. Parteilased olid vastu, sest ma ei olnud kompartei liige ega kavatsenud selleks ka saada, aga toonane esimene sekretär Jaak Allik ütles, et kui töökollektiiv usaldab, siis ei ole parteilisus määrav,» kõneleb Arvi Kotsar.

Muu hulgas tekitas parteilastes kõhedust asjaolu, et kombinaadis hoiti riigi liha- ja soolareservi ning nende kohta olid salastatud dokumendid. Küsiti, kuidas saab mitteparteilane võtta vastu salastatud dokumente. «Aga näed sai,» ütleb Kotsar muiates.

Absurdseid seiku on tal meeles veelgi. Näiteks kuidas katlamaja ehitati kombinaadist poolteise kilomeetri kaugusele. «Võhma lähistel asunud sõjaväe lennuvälja ülem tõmbas sirkliga joone ja teatas, et sellest lähemale kõrgehitist tulla ei tohi — seega korsten sinna ei passinud. Soojakaod tulid seetõttu tohutud. Pealegi tekkis paekivipinnase tõttu kevaditi kõrgvesi. Pidime meeletult vaeva nägema, et vett välja pumbata.»

Varastamine oli üldlevinud

Toonase kombinaadi äraspidise loogika hea näide oli seegi, kui mingil ajal oli loomade eluskaalu sisseostuhind 2 rubla 67 kopikat, ent välja müüdi liha 2 rublaga.

«Kui Võhmat külastas Taani turumajanduse spetsialist, pööritas ta selle peale silmi,» räägib Arvi Kotsar. «Taanlasele oli väga raske selgeks teha, kuidas selline asi võimalik on ning miks on vaja tootmiskahjusid naftarahaga kompenseerida.»

Tänapäeval ei tuleks kõne allagi tööstusest toodangu varastamine, aga nõukogude ajal oli see üldlevinud. Arvi Kotsar tunnistab, et Võhma inimesed sellest suuresti elasidki.

«Palku hoiti madalana: 1990. aastal oli lihakombinaadi keskmine kuutasu 85 rubla. Kui palgatõusu küsimuse tõstatasid, öeldi, et kõrget palka ei ole mõtet maksta, sest niikuinii varastatakse.»

Toodangu kõrvalekantimiseks kasutati Kotsari jutu järgi kõikvõimalikke nippe: liha viidi välja näiteks püksivärvli vahel või autoga. Kuigi valvurid pidid inimesi läbi otsima, pigistasid nad tihti silma kinni.

«Kombinaadi ümber oli kõrge aed ning kokkulepitud ajal pilluti lihatooteid teisel pool seda ootavatele sõpradele,» meenutab Kotsar. «Aga kui Võhmas oli võrkaed, siis Tallinna lihakombinaadi ümber oli läbipaistmatu plankaed ning sellest mööda kõndijad võisid kergesti mõne pakiga vastu pead saada.»

Absurd seisnes veel selles, et oma töötajatele või Võhma elanikele kombinaadi toodangut müüa ei tohtinud. Müügipunktis võis kaupa pakkuda jaokaupa ja sellekski pidi taotlema luba Viljandi kooperatiivilt.

Rott masinasse ei roni

Müüdi, et lihamasinatest nii mõnigi kord ka rotte läbi lasti, Arvi Kotsar kummutab. «Rotte oli palju. Külmhoones ja mujal kõva isolatsiooniga kohtades nad pesitsesid ja et toitu oli ohtralt, sirgusid nad muidugi suureks. Aga ega rott rumal ole, et masinasse ronib. Pealegi puhastati need ju õhtuti korralikult ära.»

1990. aastal oli Võhma lihakombinaat oma 45 miljoni rublase käibega maakonna suurim ettevõte. Seal töötas 618 inimest ja neist poolsada raamatupidajana. Ühe pika vahetuse jooksul suudeti töödelda 135 tonni liha.

«Iga päev pidi täis laadima kaks külmsektsiooni, kusjuures üks sektsioon koosnes neljast vagunist. Kui vaguneid ette ei lükatud, siis tehas seisis,» räägib Kotsar.

Üle poole Võhma kombinaadi toodangust vuras Venemaale.

Kotsar tuletab muheldes meelde sedagi, et kombinaadi vertikaalne nahatõmbamise masin kandis nime Leningrad ja horisontaalne Moskva. «Nii et Võhmas koorisid nahka Moskva ja Leningrad.»

Nõukogude aja lõpul, kui rubla väärtus iga päevaga langes, käis arveldamine Arvi Kotsari sõnul kartulikotitäite rubladega ja sedagi tuli teha väga kiiresti, et nende väärtus olematuks ei kahaneks. Mõnda aega kehtis koguni naturaalmajandus.

«Saatsime rasva ja konte Lätti ning tõime sealt 25 tonni seepi: majapidamisseepe, tualettseepe, lasteseepe. Osa palka maksime seebis. Leningradi lähedal asunud naftatöötlemistehasega vahetasime liha diisli ja bensiini vastu. Meie omakorda maksime majanditele loomade eest naftaga, mis oli toona suur defitsiit. Tehastest saime ka metalli ning järelkärusid ja tööriistu, neid müüsime ise ja andsime kauplustele müügiks.»

Ehkki utiilitsehh oleks pidanud asuma kombinaadist nelja kilomeetri kaugusel, oli see Võhmas kohe tapatsehhi seina taga. «Sakslased hoidsid seda nähes kahe käega peast kinni,» meenutab Kotsar.

Ka paljud kombinaadi seadmed olid ajast ja arust ning oli selge, et nõnda enam kaua edasi tegutseda ei saa. Kotsar asuski lahendusi otsima.

«Stockholmis suleti keskkonnakaitsjate nõudel tapatsehh ja rootslastega käisid läbirääkimised selle siiatoomiseks. Seadmed pakiti laevakonteineritesse ja kaks konteinerit kaheksast jõudsid juba Võhmassegi. Paraku jäi asi viimaks soiku. Tagantjärele on kahju — oleks saanud moodsa tapamaja,» jutustab ta.

Tervis hakkas jukerdama

Lihakombinaadi esimene pankrot saabus 1994. aastal. Teine, lõplik, 1996. aastal. Arvi Kotsar loobus ametist 1994. aastal.

«Seljanärv jäi kinni ja jalg ei liikunud korralikult. Doktor Ester Keba ütles pärast operatsiooni, et kui tahan tervena pääseda, pean ametist tagasi tõmbuma. Võtsin ta nõuannet kuulda ning hiljem on tervis olnud enam-vähem,» rõõmustab ta. «Olen arstile väga tänulik.»

Alates 1995. aastast on Arvi Kotsar füüsilisest isikust ettevõtjana tegelnud Kõo vallas Unakvere kandis asuvate vanaisa maade ja metsade haldamisega. Sealtsamast Unakvere külast läks ta omal ajal Tallinna tööstuskooli ja töötas mõned aastad laevade kokkupanijana.

Kodumaja Olustvere raudteejaama asulasse ehitas Arvi Kotsar 1970. aastatel oma kätega. «Kui omal ajal Eesti lihakombinaatide direktoritega läänes käisime, siis ikka imestati, et kas meil siis spetsialiste ei olegi, et ise ehitama peame,» ütleb Kotsar naerdes.

Sõjaväes sai dirigendiks

1957. aastal pälvis Arvi Kotsar Tallinna töölisnoorte meeskooriga Moskvas kuuendal noorsoo ja üliõpilasfestivalil laureaaditiitli. Kui ta veidi hiljem kroonu läks, leiti, et ta peaks hakkama koori juhatama, sest oli vaja ülevaatusel esineda. Vastuväidet, et ta oli olnud ainult laulja, ei tehtud kuulmagi. Öeldi, et sõjaväes tuleb käsku täita.

Õnneks oli vene koor kahehäälne ja laulis bajaani saatel. Nii saigi meeskooriga ülevaatusel käidud ning hiljem asulas kohalikest naistest ja sõduritest koosnevat segakoorigi juhatatud. («Sakala»)

ARVAMUS

TIIU KOTSAR, abikaasa

Arvil on väga hea pea. Kui midagi tegema hakkab, siis ikka masinaga, ja kui masin ei tööta, siis remondib selle ära. Nüri noaga ta kunagi tööle ei asu, see peab tal väga terav olema.

Tehnikahuvi on tal kõva ja vanarauda koguneb koju hirmsasti. Aeg-ajalt revideerime seda, aga ega ta kergelt millestki loobu.

Kuri ta ei ole ning kaval on ka. Viina ei võta ja suitsu ei tee. Mis sa mehest veel võid tahta.

Esmaspäev, 20. mai

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Maahommik*
12.40 Kirbuturu lood, 2/6*
13.35 Kroonijuveelide sädelev ajalugu, 1*
14.35 Pehmed ja karvased*
15.00 Eesti lood: Kartuli Wabariik
15.30 ENSV: Elagu 1. mai!*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Hajameelselt abielus
17.35 Waterloo Roadi kool
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Osoon
20.35 Meie inimesed: Külli
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Välisilm
22.10 Välisilma dokk: Salaja Põhja-Koreas
22.45 Pehmed ja karvased*
23.05 Waterloo Roadi kool*
00.00 Ringvaade*

06.00 Punased roosid, 508/800*
06.45 Joonissarjad
08.00 Reporter*
09.00 Roosa teemant, 116/125*
10.00 Küladetektiivid, 35*
11.00 Kodus ja võõrsil, 5499*
11.30 Mis? Kus? Millal? - Finaal*
13.30 Doktor Oz
14.30 Komissar Rex
15.30 Punased roosid, 509/800
16.30 Roosa teemant, 117/125
17.30 Kodus ja võõrsil, 5500
18.00 Küladetektiivid, 36
19.00 Reporter
20.00 Ärapanija
20.30 Lahkujad, 3/4
21.30 Mentalist
22.25 Mõrvaennetajad
23.25 Ülisalajane
00.25 Jahtunud jälg

06.15 Joonissarjad
07.55 Armastus võidab, 39*
08.55 Kirgede torm, 1634*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6475*
10.35 Päikese poole 1, 6
11.35 Reisijaht, 3*
12.10 Su nägu kõlab tuttavalt*
13.30 FAK: Absoluutsed hitid*
14.30 Vaprad ja ilusad, 6476
15.00 Lena, mu elu armastus, 99
16.00 Armastus võidab, 40
17.00 Kirgede torm, 1635
18.00 Kättemaksukontor 7, 10
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Ment 2, 11
21.00 CSI Miami 10, 14
22.00 Mf. Surrogaadid
23.50 CSI kriminalistid 12, 15
00.50 Anarhia pojad 3, 13

07.10 Animasarjad. **07.45** Tule õue!, 2/16*. **08.15** Animasarjad. **08.35** MuinasTeeVee. **09.00** Ringvaade*. **09.35** Ohhoo!, 3/15*. **10.00** Tuhat tutvust*. **10.30** Palestra*. **10.50** Viljandi*. **16.45** Ahvatlev ettepanek*. **17.00** Unistuste maa*. **18.00** Animasarjad. **18.30** Lastetuba. **18.45** Animasarjad. **19.20** AK (viipek). **19.30** AK (vk). **20.00** Film Anna Ahmatovast, 1/2. **20.50** Eesti lood: Radikaal. **21.25** Üks lugu. **21.30** Mf. Tagaaken*. **23.20** Neli tankisti ja koer, 18/21

09.00 Seitsmesed uudised. **09.30** Kodu keset linna 4, 424*. **10.00** Kutsuge Cobra 11 10, 5*. **11.00** Mf. Salaagent. **13.30** Kodu keset linna 4, 425. **14.00** Kutsuge Cobra 11 10, 5*. **15.00** Farscape – kosmoses kaotsis 4, 80. **16.00** Kolmas kivi Päikesest 5, 111*. **16.30** Kutsuge Cobra 11 10, 6. **17.30** Top Gear 2, 19*. **18.30** Simpsonid 10, 20*. **19.00** Ameerika paps 3, 19. **19.30** Kolmas kivi Päikesest 5, 112. **20.00** Seks ja linn 3, 40. **20.30** Simpsonid 10, 21. **21.00** Mf. 3000 miili Gracelandi. **23.30** Paljalt naljakas. **00.00** Vaga vesi 1, 2. **01.00** Salajane ladu 13 1, 7. **02.00** Salatoimikud 4, 83

05.30 Roosa teemant, 46. **06.15** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz*. 09.55 Ellen. **10.50** Mis sul seljas on?! **11.20** Everwood*. **12.25** Nero Wolfe: Vaikinud kõnemees, 13/19*. **14.25** Südametukse, 251-252/255. **16.10** Doktor Oz. **17.05** Everwood. **18.00** Pahad tüdrukud, 19/107. **19.10** Saladused. **20.00** Hea naine. **21.00** Mf. Õnnistatud. **23.10** Põrgulikud köögid, 19/24. **00.10** Reporter. **01.05** Ellen. **01.55** e-armastus, 33/39. **02.20** Saladused*

06.30 Motoreporter Lõuna-Ameerikas, 3*. **07.00** Reporter+ **08.00** Galileo*. **08.30** MacGyver*. **09.20** Wrestling*. **10.10** Rannavalve. **13.40** Komissar Rex*. **14.35** Walker – Texase korravalvur*. **15.25** MacGyver. **16.20** Teolt tabatud. **17.10** Komissar Rex. **18.05** Walker – Texase korravalvur. **19.00** Tuvikesed*. **20.00** Galileo. **20.30** Kuldvillak. **21.00** Kaks ja pool meest*. **21.30** Kriminaalne Venemaa. **22.35** Põgenemine, 38. **23.35** Conan, 82. **00.25** Kaks ja pool meest. **00.50** Tuvikesed. **01.40** Night Chat

Teisipäev, 21. mai

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Prillitoos (subtiitritega)*
12.55 Puutepunkt (subtiitritega)*
13.25 Meie inimesed: Külli*
13.45 Osoon (subtiitritega)*
14.15 Välisilm*
14.50 Salaja Põhja-Koreas*
15.20 Hei, Aljonka!
15.50 Haapsalu
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Hajameelselt abielus
17.35 Waterloo Roadi kool
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Kirjandusministeerium
22.10 Vaalasaarte Maria
22.55 Waterloo Roadi kool*
23.50 Ringvaade*

06.00 Punased roosid, 509/800*
06.45 Joonissarjad
08.00 Reporter*
09.00 Roosa teemant, 117/125*
10.00 Küladetektiivid, 36*
11.00 Kodus ja võõrsil, 5500*
11.30 Lahkujad, 3/4*
12.30 Heeringas Veenuse õlal*
13.00 Ärapanija*
13.30 Doktor Oz
14.30 Komissar Rex
15.30 Punased roosid, 510/800
16.30 Roosa teemant, 118/125
17.30 Kodus ja võõrsil, 5501
18.00 Küladetektiivid, 37
19.00 Reporter
20.00 Eesti kõige-kõige
20.30 Krimi
21.00 Kriminaalne Venemaa
21.35 Nikita
22.35 Mf. Jahitav
00.30 Chuck
01.25 Merepatrull

06.15 Joonissarjad
07.55 Armastus võidab, 40*
08.55 Kirgede torm, 1635*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6476*
10.35 Päikese poole 1, 7
11.35 Kaitseinglid 4, 10
12.30 Ment 2, 11*
13.30 CSI Miami 10, 14*
14.30 Vaprad ja ilusad, 6477
15.00 Lena, mu elu armastus, 100
16.00 Armastus võidab, 41
17.00 Kirgede torm, 1636
18.00 Kättemaksukontor 7, 11
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Kaua võib!
20.30 Suletud uste taga 3, 5
21.30 Kodumaa 1, 1
22.35 Mf. Merejalaväelane
00.30 CSI kriminalistid 12, 16
01.30 Vabaduse hind 1, 9

07.10 Animasarjad. **07.45** Willy Fogiga ümber maailma*. **08.15** Lastetuba*. **08.30** Õpiõu! **09.00** Ringvaade*. **10.00** Tähelaev: Enn Põldroos. **11.15** Päeva kunstitöö. **11.20** Vana ja kitsas*. **16.40** Beyonce. **18.00** Animasarjad. **18.30** Lastetuba. **18.45** Animasarjad. **19.05** **19.20** AK (viipek). **19.30** AK (vk). **20.00** Pealtnägija*. **20.45** Erica. **21.30** Keskkonnakuu. **22.30** 4x4. Magadan, 8/10. **23.00** Eesti TOP 7. **23.45** Kuritegu, 19/20*

08.30 Seitsmesed uudised. **09.30** Kodu keset linna 4, 425*. **10.00** Kutsuge Cobra 11 10, 6*. **11.00** Mf. 3000 miili Gracelandi*. **13.30** Kodu keset linna 4, 426. **14.00** Kutsuge Cobra 11 10, 6*. **15.00** Farscape – kosmoses kaotsis 4, 81. **16.00** Kolmas kivi päikesest 5, 112*. **16.30** Kutsuge Cobra 11 10, 7. **17.30** A-Rühm 4, 19. **18.30** Simpsonid 10, 21*. **19.00** Ameerika paps 3, 20. **19.30** Kolmas kivi Päikesest 5, 113. **20.00** Seks ja linn 3, 41. **20.30** Simpsonid 10, 22. **21.00** Mf. Huligaanid 2. **23.00** Paljalt naljakas. **23.30** Eureka 4, 7. **00.30** Salatoimikud 4, 84

05.30 Roosa teemant, 47. **06.15** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz*. **09.55** Ellen. **10.50** Mis sul seljas on?! **11.20** Everwood*. **12.25** Nero Wolfe: Mõrva vastu immuunne, 14/19*. **14.25** Südametukse, 253-254/255. **16.10** Doktor Oz. **17.05** Everwood. **18.00** Pahad tüdrukud, 20/107. **19.10** Saladused. **20.00** Hea naine. **21.00** Lahingusse lähevad kodukaunistajad, 4/10. **22.00** Kadunud, 28/39. **23.00** Selgeltnägijatest uurijad. **23.30** Kaunis valus. **00.00** Reporter

---

06.30 Kuldvillak*. **07.00** Reporter. **08.00** Galileo*. **08.30** MacGyver*. **09.20** Conan, 82*. **10.10** Rannavalve. **13.40** Komissar Rex*. **14.35** Walker – Texase korravalvur*. **15.25** MacGyver. **16.20** Teolt tabatud. **17.10** Komissar Rex. **18.05** Walker – Texase korravalvur. **19.00** Tuvikesed*. **20.00** Galileo. **20.30** Ärapanija. **21.00** Kaks ja pool meest*. **21.30** Mf. Ohtlikud mõttetused. **23.10** Mootorite maailmas*. **23.30** Conan, 83. **00.20** Kaks ja pool meest. **00.45** Tuvikesed

Kolmapäev, 22. mai

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Kirjandusministeerium*
12.25 Ajalik ja ajatu*
13.00 Riigikogu infotund
14.00 Tähelaev: Peeter Pere*
15.15 Maahommik*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Hajameelselt abielus
17.35 Waterloo Roadi kool
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Pealtnägija
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Foorum
22.30 Eesti dokk
23.40 Waterloo Roadi kool*
00.30 Ringvaade*
01.35 Riigikogu infotund*

06.00 Punased roosid, 510/800*
06.45 Joonissarjad
08.00 Reporter*
09.00 Roosa teemant, 118/125*
10.00 Küladetektiivid, 37*
11.00 Kodus ja võõrsil, 5501*
11.30 Kelgukoerad*
12.30 Krimi*
13.00 Kuldvillak*
13.30 Doktor Oz
14.30 Komissar Rex
15.30 Punased roosid, 511/800
16.30 Roosa teemant, 119/125
17.30 Kodus ja võõrsil, 5502
18.00 Küladetektiivid, 38
19.00 Reporter
20.00 Suur lotokolmapäev
21.00 Sa ei ole üksi
21.30 Pilvede all
22.30 Jahtunud jälg
23.30 Harry seadus
00.25 Vahelevõtja
01.20 Vampiiripäevikud
02.05 Krimi*

06.15 Joonissarjad
07.55 Armastus võidab, 41*
08.55 Kirgede torm, 1636*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6477*
10.35 Päikese poole 1, 8
11.35 Kaitseinglid 4, 11
12.30 Suletud uste taga 3, 5*
13.30 Kodumaa 1, 1*
14.30 Vaprad ja ilusad, 6478
15.00 Lena, mu elu armastus, 101
16.00 Armastus võidab, 42
17.00 Kirgede torm, 1637
18.00 Kättemaksukontor 7, 12
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Minu imeline muutumine, 9
21.00 Võimalik vaid Venemaal
21.30 Juurdlust viivad läbi sensitiivid
22.30 Kättemaks 1, 21
23.30 Top Gear
00.50 Kalamehejutud
01.20 Ameerika õudukas 1, 6
02.10 Moodne perekond 2, 20-21

07.10 Animasarjad. **08.15** Lastetuba*. **08.35** Eesti lood. **09.00** Ringvaade*. **10.05** Erica*. **10.50** Eesti TOP 7*. **11.35** Kõhuhääl*. **16.00** Kratimäng*. **17.00** Piibar*. **17.30** Puutepunkt*. **18.00** Animasarjad. **18.30** Lastetuba. **18.45** Animasarjad. **19.20** AK (viipek). **19.30** AK (vk). **20.00** 1814, 3/4. **20.45** Vana aja asjad. **21.00** Saamueli internet. **21.30** Ameerika telesarja lugu, 3/4. **22.25** Mf. Identiteet tundmatu. **00.05** Lihtsad laulud*

08.30 Seitsmesed uudised. **09.30** Kodu keset linna 4, 426*. **10.00** Kutsuge Cobra 11 10, 7*. **11.00** Mf. Huligaanid 2*. **13.30** Kodu keset linna 4, 427. **14.00** Kutsuge Cobra 11 10, 7*. **15.00** Farscape – kosmoses kaotsis 4, 82. **16.00** Kolmas kivi Päikesest 5, 113*. **16.30** Kutsuge Cobra 11 10, 8. **17.30** A-Rühm 4, 20. **18.30** Simpsonid 10, 22*. **19.00** Eesti korvpall (kui korvpalli ei toimu: 19.00 Ameerika paps. 19.30 Kolmas kivi Päikesest. 20.00 Seks ja linn. 20.30 Simpsonid). **21.00** Mf. Eragon. **23.00** Paljalt naljakas. **23.30** Euroopa pokkeriturnee 7. **00.45** Head 1, 6. **01.45** Salatoimikud 4, 85

05.30 Roosa teemant, 48. **06.15** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz*. **09.55** Ellen. **10.50** Mis sul seljas on?! **11.20** Everwood*. **12.25** Lahingusse lähevad kodukaunistajad, 4/10*. **13.25** Kadunud, 28/39*. **14.25** Südametukse, 255/255. **15.15** Oprah. **16.10** Doktor Oz. **17.05** Everwood. **18.00** Pahad tüdrukud, 21/107. **19.10** Saladused – kummituste eri. **20.00** Hea naine. **21.00** Mf. Zohan – eriväelasest juuksur. **23.15** Unustamatu. **00.05** Reporter

---

06.30 Ärapanija*. **07.00** Reporter. **08.00** Galileo*. **08.30** MacGyver*. **09.20** Conan, 83*. **10.10** Rannavalve. **13.40** Komissar Rex*. **14.35** Walker – Texase korravalvur*. **15.25** MacGyver. **16.20** Teolt tabatud. **17.10** Komissar Rex. **18.05** Walker – Texase korravalvur. **19.00** Tuvikesed*. **20.00** Galileo. **20.30** Krimi. **21.00** Kaks ja pool meest*. **21.30** Mf. Teemandiröövr. **23.30** Conan, 84. **00.20** Kaks ja pool meest. **00.45** Tuvikesed

Neljapäev, 23. mai

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Pealtnägija*
12.45 Eesti dokk: 40+2 nädalat*
13.55 Maja 2009
14.40 Tagamõtsa, 4/5*
15.05 Vabariigi kodanikud*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Hajameelselt abielus
17.35 Waterloo Roadi kool
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Kahekõne
20.30 Püramiidi tipus
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Kapital
22.10 MI
22.35 Epikuurlase õnnelik teekond
23.30 Waterloo Roadi kool*
00.25 Ringvaade*

06.00 Punased roosid, 511/800*
06.45 Joonissarjad
08.00 Reporter*
09.00 Roosa teemant, 119/125*
10.00 Küladetektiivid, 38*
11.00 Kodus ja võõrsil, 5502*
11.30 Pilvede all*
12.30 Suur lotokolmapäev*
13.30 Doktor Oz
14.30 Komissar Rex
15.30 Punased roosid, 512/800
16.30 Roosa teemant, 120/125
17.30 Kodus ja võõrsil, 5503
18.00 Küladetektiivid, 39
19.00 Reporter
20.00 Mehed ja naised
21.30 Tupiktänava mehed
22.00 Mf. Ohmukaitse
00.00 Mf. Tappev kiirus
02.00 Harry seadus*
02.45 Hooaeg*

06.15 Joonissarjad
07.55 Armastus võidab, 42*
08.55 Kirgede torm, 1637*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6478*
10.35 Päikese poole 1, 9
11.35 Kaitseinglid 4, 12
12.30 Minu imeline muutumine, 9*
13.30 Juurdlust viivad läbi sensitiivid*
14.30 Vaprad ja ilusad, 6479
15.00 Lena, mu elu armastus, 102
16.00 Armastus võidab, 43
17.00 Kirgede torm, 1638
18.00 Kättemaksukontor
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Võimalik vaid Venemaal
20.30 Kättemaksukontor 9, 11
21.30 Selgeltnägijate tuleproov 13, 20
22.35 Kolmeraudne
23.35 Grey anatoomia 6, 21
00.35 Euroopa pokkeriturnee
01.40 Kondid 5, 11
02.30 Kinominutid

07.10 Animasarjad. **08.15** Lastetuba*. **08.35** Siiditeel, 6/16. **09.00** Ringvaade*. **10.05** Smallville. **10.50** Jänki jälgedes Hiiumaal*. **16.40** Vaba mees Priit Vesilind*. **17.35** Õpiõu!* **18.00** Jälle Hunt Kriimsilm. **18.30** Lastetuba. **18.45** Animasarjad. **19.20** AK (viipek). **19.30** AK (vk). **20.00** 4x4. Magadan, 8/10*. **20.30** Erica. **21.10** Ahvatlev ettepanek. **21.30** Raamaturiik. **21.40** Edisoni disko. **22.00** Film Anna Ahmatovast, 1/2*. **22.50** Kotka lend. **23.50** Noor pensionär*

08.30 Seitsmesed uudised. **09.30** Kodu keset linna 4, 427*. **10.00** Kutsuge Cobra 11 10, 8*. **11.00** Mf. Eragon. **13.30** Kodu keset linna 4, 428. **14.00** Kutsuge Cobra 11 10, 8*. **15.00** Farscape – kosmoses kaotsis 4, 83. **16.00** Kolmas kivi Päikesest 5, 114. **16.30** Kutsuge Cobra 11 10, 9. **17.30** A-Rühm 4, 21. **18.30** Simpsonid 10, 23*. **19.00** Eesti korvpall (kui korvpalli ei toimu: 19.00 Ameerika paps. 19.30 Kolmas kivi Päikesest. 20.00 Seks ja linn. 20.30 Simpsonid). **21.00** Mf. Major Payne. **23.00** Paljalt naljakas. **23.30** Kinominutid. **00.00** Valgekrae 2, 12. **01.00** Salatoimikud 4, 86

05.30 Roosa teemant, 49. **06.15** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz*. **09.55** Ellen. **10.50** Mis sul seljas on?! **11.20** Everwood*. **12.25** Unustamatu*. **13.25** Põrgulikud köögid, 19/24. **14.25** Kokakool. **15.15** Oprah. **16.10** Doktor Oz. **17.05** Everwood. **18.00** Pahad tüdrukud, 22/107. **19.00** Kodutunne. **20.00** Kuidas alasti hea välja näha 4. **21.00** Õuehaldjad. **21.30** Donna Hay kerged eined. **22.00** Piinlikud kehad. **23.00** Mehi jalaga segada. **00.00** Reporter

---

06.30 Krimi*. **07.00** Reporter. **08.00** Galileo*. **08.30** MacGyver*. **09.20** Conan, 84*. **10.10** Rannavalve. **13.40** Komissar Rex*. **14.35** Walker – Texase korravalvur*. **15.25** MacGyver. **16.20** Teolt tabatud. **17.10** Komissar Rex. **18.05** Walker – Texase korravalvur. **19.00** Tuvikesed*. **20.00** Galileo. **20.30** Kanal 11 ja Kanal 12 sünnipäevapidu. **21.00** Kaks ja pool meest*. **21.30** Mf. XXX. **23.45** Conan, 85. **00.35** Kaks ja pool meest. **01.00** Tuvikesed

Reede, 24. mai

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 MI*
12.25 Epikuurlase õnnelik teekond*
13.20 Saamueli internet
13.50 Anima tsoon: Mati Kütt
14.15 Foorum (subtiitritega)*
15.05 Kapital (subtiitritega)*
15.35 Kahekõne (subtiitritega)*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Hajameelselt abielus
17.35 Waterloo Roadi kool
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
19.35 Tagamõtsa, 5/5
20.05 HU?
20.10 Regatt. Sulle Leyna
20.15 Taevasina, 6/24
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Tuulepealne maa, 12/12
22.45 Pealtnägija*
23.30 Waterloo Roadi kool*
00.25 Ringvaade*

06.00 Punased roosid, 512/800*
06.45 Joonissarjad
08.00 Reporter*
09.00 Roosa teemant, 120/125*
10.00 Küladetektiivid, 39*
11.00 Kodus ja võõrsil, 5503*
11.30 Mehed ja naised*
13.00 Tupiktänava mehed*
13.30 Doktor Oz
14.30 Komissar Rex
15.30 Punased roosid, 513/800
16.30 Roosa teemant, 121/125
17.30 Kodus ja võõrsil, 5504
18.00 Küladetektiivid, 40
19.00 Reporter
20.00 Kuldvillak
20.35 Galileo
21.30 Kelgukoerad
22.30 Mf. Trooja
01.35 Mf. Salajane aken

06.15 Joonissarjad
08.55 Kirgede torm, 1638*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6479*
10.35 Päikese poole 1, 10
11.35 Kaitseinglid 4, 13
12.30 Kättemaksukontor 9, 11*
13.30 Selgeltnägijate tuleproov 13, 20*
14.30 Vaprad ja ilusad, 6480
15.00 Lena, mu elu armastus, 103
16.00 Armastus võidab, 44
17.00 Kirgede torm, 1639
18.00 Kättemaksukontor
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Võta või jäta
21.30 Kerge elu, 12
22.30 Hawaii 5-0 2, 12
23.30 Mf. Reno 911!: Miami
01.05 Mf. Põrgus
02.55 Kerge elu, 12*

07.10 Animasarjad. **07.45** Jälle Hunt Kriimsilm*. **08.15** Lastetuba*. **08.25** Tuhat tutvust. **09.00** Ringvaade*. **10.05** Erica*. **10.50** 1814, 3/4*. **11.35** Eesti lood*. **17.20** Smallville*. **18.00** Animasarjad. **18.30** Lastetuba. **18.50** Animasarjad. **19.20** AK (viipek). **19.30** AK (vk). **19.55** Võrkpalli MM valikmäng. **22.15** Püha tuli. **23.05** Ekraaniproovid Köler Prize'ile*. **00.05** Mf. Identiteet tundmatu*. **01.45** Eesti TOP 7*

08.30 Seitsmesed uudised. **09.30** Kodu keset linna 4, 428*. **10.00** Kutsuge Cobra 11 10, 9*. **11.00** Mf. Major Payne*. **13.30** Kodu keset linna 4, 429. **14.00** Kutsuge Cobra 11 10, 9*. **15.00** Farscape – kosmoses kaotsis 4, 84. **16.00** Kolmas kivi Päikesest 5, 115. **16.30** Kutsuge Cobra 11 10, 10. **17.30** A-Rühm 4, 22. **18.30** Simpsonid 11, 1. **19.00** Ameerika paps 3, 21. **19.30** Kolmas kivi Päikesest 5, 116. **20.00** Seks ja linn 3, 42. **20.30** Simpsonid 11, 2. **21.00** Mf. Elu. **23.10** Paljalt naljakas. **23.40** Vabaduse hind 2, 9. **00.40** Salatoimikud 4, 87

05.30 Roosa teemant, 50. **06.15** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz*. **09.55** Ellen. **10.50** Mis sul seljas on?! **11.20** Everwood*. **12.25** Õuehaldjad*. **12.55** Donna Hay kerged eined*. **13.25** Piinlikud kehad*. **14.25** Kokakool. **15.15** Oprah. **16.10** Doktor Oz. **17.05** Everwood. **18.00** Pahad tüdrukud, 23/107. **19.00** Kodutunne. **20.00** Kuidas alasti hea välja näha 4. **21.00** Mf. Ta pole sinust eriti huvitatud. **23.35** Meedium. **00.25** Reporter. **01.15** Ellen*

06.30 Kanal 11 ja Kanal 12 sünnipäevapidu*. **07.00** Reporter. **08.00** Galileo*. **08.30** MacGyver*. **09.20** Conan, 85*. **10.10** Rannavalve. **13.40** Komissar Rex*. **14.35** Walker – Texase korravalvur*. **15.25** MacGyver. **16.20** Teolt tabatud. **17.10** Komissar Rex. **18.05** Walker – Texase korravalvur. **19.00** Tuvikesed*. **20.00** Galileo. **20.30** Motoreporter Lõuna-Ameerikas, 4. **21.00** Kaks ja pool meest*. **21.30** Mf. Mehed mustas. **23.20** Kuulsuste surmaheitlus. **23.50** Ajuvabalt maailmakuulsaks. **00.20** Kaks ja pool meest. **00.45** Tuvikesed

Laupäev, 25. mai

07.30 Animasarjd
09.00 Puutepunkt*
09.30 Eesti lood: Hea uus ilm
10.00 Mulgi puder
10.10 Lammas Eesti Moodi
10.45 Õnne 13 (subtiitritega)*
11.15 Pealtnägija (subtiitritega)*
12.05 Kirbuturu lood, 3/6 (ETV 2012)
13.00 Rahvusstaadioni lugu
13.35 Ära jää hiljaks!
14.05 Ilvese lugu
15.00 Keskkonnakuu*
16.00 Kiirabihaigla
16.45 Püramiidi tipus*
17.20 Vaalasaarte Maria*
18.05 Lõvimees
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Loodusdokk: Madagaskar, 3/3
19.35 Telelavastus: Kallima naeratus
20.30 ENSV: Kleit, valed ja videomakk
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport. Sport
21.35 Kahe korruse rahvas, 3/3
22.30 Hercule Poirot
00.05 Tähelaev: Peeter Pere*
01.15 Kiirabihaigla*

06.20 Matsakas beib
07.10 Reporter*
08.05 Joonissarjad
09.00 Aiasaade
09.30 Kodusaade
10.00 Kokasaade – Lusikas
10.45 Hooaeg
11.30 Rooli võim
12.00 Subboteja
13.00 Eesti kõige-kõige*
13.30 Sa ei ole üksi*
14.00 Kelgukoerad*
15.05 Kamenskaja
16.05 Valelikud võrgutajad
17.05 Aafrika – Südame teekond, 2/2
19.00 Reporter+
19.35 Mf. Neli aastaaega, 3/4: Talv
21.30 Mf. Lahe papa
23.20 Mf. Gangster on ikka veel inimene
01.15 Mf. Metsikud 2
02.50 Tappev kiirus

05.40 Kirgede torm, 1129-1130
07.25 Joonissarjad
09.30 Ootamatult isaks 2, 2
10.00 Heimari kokaklubi
10.30 Põllult patta, 13
11.00 Nurgakivi
11.30 Naistesaade
12.00 Kerge elu, 12*
13.00 Kättemaksukontor 9, 11*
14.00 Grey anatoomia 6, 21*
15.00 Kättemaks 1, 21*
16.00 Mf. LXD 1: ülestõus algab
18.00 Minu imeline muutumine, 9*
19.00 Seitsmesed uudised
19.30 Elu keset linna
20.00 Horton
21.45 Mf. John Tucker peab surema
23.30 Mf. Beverly Hillsi võmm 2

09.00 Magna Aura – kadunud linn, 7/13. **09.25** Lammas Shaun*. **09.30** Laulukarussell. **10.25** Animasarjad. **11.00** Lõvimees*. **11.20** Kirjandusministeerium*. **11.50** MI*. **12.20** Preili Julie*. **13.45** Tähelaev: Andrus Vaarik*. **15.05** Ameerika telesarja lugu, 3/4*. **15.55** Neli tankisti ja koer, 18/21*. **17.00** Mf. TKPG. **18.50** Milli kevadised seiklused*. **19.20** AK (viipek). **19.30** AK (vk). **19.45** Pullilugu. **19.55** Võrkpalli MM valikmäng. **22.15** Keskkonnakuu. **23.50** Mf. Vertiigo

---

06.45 Totaalne muutumine: kodu-eri 5, 153. **07.45** X-Factor, 6. **09.35** Ringrada, 13. Sõnasõda. **10.35** Kalamehejutud 5, 9*. **11.05** Mf. Elu*. **13.15** Bobi burgerid, 2. **13.45** Hawaii 5-0 1, 7. **14.45** Rajalt maha 3, 2. **15.45** Simpsonid 11, 2*. **16.15** Stop. **16.45** Premium liiga. **19.00** Ninjasõdalane 1, 38. **19.30** Anarhia pojad 4, 5. **20.30** Simpsonid 11, 3. **21.00** Kõige naljakamad koduvideod. **21.30** Euroopa jalgpalli Meistrite liiga. **00.00** Mf. Tont 2. **02.00** Paljalt naljakas. **02.30** Mf. Tont 3. **04.20** Hommikuraadio

---

05.30 Mis sul seljas on?! **06.00** Mf. Armastus, beebid ja suur süda. **07.45** Kaalulaager. **08.15** Lihtne, kiire, maitsev! **09.00** Lahingusse astuvad kodukaunistajad, 4/10. **10.00** Peakoka saladused, 12. **10.30** Õuehaldjad*. **11.00** Donna Hay kerged eined*. **11.30** Beebiminutid. **12.00** Mf. Ta pole sinust eriti huvitatud*. **14.25** Mf. Zohan – eriväelasest juuksur*. **16.25** Mf. Keskpäev. **18.00** Avaja. **19.00** Nero Wolfe: Kuldämblikud, 15/19. **21.00** Mf. Õnne lapsed. **22.45** Kanal 11 ja Kanal 12 sünnipäevapidu. **23.15** Piinlikud kehad*. **00.10** Reporter+

07.35 Reporter. **08.25** Piers Morgani luksusreisid. **10.05** Wrestling*. **10.55** Conan, 82-83*. **12.30** Kuulsuste surmaheitlus*. **13.00** Ajuvabalt maailmakuulsaks*. **13.30** Mf. Ohtlikud mõttetused*. **15.05** Mf. Teemandiröövr*. **16.55** Mf. XXX. **19.05** Wrestling. **20.00** Rooli võim. **20.30** Mf. Kõva mees: Pantvangide hotell. **22.15** Mf. Hiidsitikad ei anna armu. **00.00** Mf. Võrgutus nädalavahetusel

Pühapäev, 26. mai

07.30 Animasarjad
08.45 Lastetuba*.
09.00 Prillitoos
10.00 Tähelaev: Teet Kask
11.15 Jamie Oliveri 30 minuti road
11.40 Tuulepealne maa, 12/12*
12.45 Loodusdokk: Madagaskar, 3/3*
13.40 Osoon*
14.10 Meie inimesed: Külli*
14.35 Ilus maa
14.45 Suvel
15.00 Hercule Poirot: Hollow*
16.35 Kahe korruse rahvas, 3/3*
17.30 Raske elu
18.00 Ajalik ja ajatu
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Kroonijuveelide sädelev ajalugu
19.40 ETV Huumori kuld (ETV 2009)
20.05 Pehmed ja karvased
20.30 ENSV: Hull lugu
21.00 Aktuaalne kaamera: Nädal. Ilm
21.40 Sport. Sport
22.00 Kuritegu, 20/20
23.00 Taevasina, 6/24*
23.45 Take That: Progress

06.00 Rooli võim*
06.25 Mf. Südame teekond*
08.00 Tom ja Jerry
08.25 Galileo*
09.20 Mehed ja naised*
10.50 Kuldvillak*
11.25 Mf. Issi suvelaager
13.10 Lahkujad, 3/4*
14.10 Pilvede all*
15.10 Mf. Elu parimad aastad
17.05 Mf. Suvi Bergenis
19.00 Reporter+
19.30 Heeringas Veenuse õlal
20.00 Aasta televaataja 2013
21.30 Mf. Sõelapõhjaks
23.10 Mf. Räpane raha
01.00 Mf. Gangster on ikka veel inimene*
02.35 Kamenskaja*
03.20 Tupiktänava mehed*
03.45 Reporter+*

05.40 Kirgede torm, 1131- 1132
07.25 Joonissarjad
09.30 Ootamatult isaks 2, 3
09.55 Mf. Booky ja sala-jõuluvana
11.45 Võta või jäta*
13.05 Ment 2, 11*
14.05 Stop!*
14.35 Top Gear*
15.55 Mf. Operatsioon Dumbo
18.00 Kättemaksukontor 9, 11*
19.00 Seitsmesed uudised
19.30 Reisijaht, 4
20.00 Mf. Kariibi mere piraadid: Musta Pärli needus
22.50 Mf. Hullult raha
00.55 Ära usalda mõrda korterist 23:1, 1
01.25 Su nägu kõlab tuttavalt*
03.05 Reisijaht, 4*
03.30 Võta või jäta*
04.35 Stop!*

09.00 Mf. TKPG*. **10.50** Reis ümber maailma. **11.00** Keskkonnakuu*. **12.30** Kuidas saada kangelaseks. **13.25** Minuscule. **13.35** Mulgi puder. **13.45** Näitleja: Andrus Vaarik*. **14.30** Vigased pruudid*. **15.25** Kotka lend. Üllar Saaremäe*. **16.30** Edisoni disko*. **16.50** Raamaturiik*. **17.00** Smaragdlinna võlur. **18.35** Animasarjad. **19.20** AK (viipek). **19.30** AK (vk). **19.45** 3 hitti: 1980ndad. **19.55** Võrkpalli MM valikmäng. **22.15** Mf. Taarka. **23.50** Sui rõem

---

06.45 Totaalne muutumine: kodu-eri 5, 154. **07.45** X-Factor, 7. **09.35** Kolmeraudne. **10.30** Ringrada, 14. **11.30** Kinominutid. **12.00** Tippkokk 1, 4. **13.00** Bobi burgerid, 3. **13.30** Mf. Star Wars: Osa IV – Uus lootus. **16.00** Kõige naljakamad koduvideod. **16.30** Hawaii 5-0 1, 8. **17.30** Rajalt maha 3, 30. **18.30** Simpsonid 11, 3*. **19.00** Kalamehejutud 5, 10. **19.30** Totaalne muutumine: kodu-eri 9, 20. **20.30** Simpsonid 11, 4. **21.00** Vormel 1. **23.30** Top Gear 2, 19. **00.40** Anarhia pojad 4, 5. **01.40** Kolmeraudne. **02.40** Hommikuraadio

---

05.30 Agentuur. **06.00** Mf. Õnne lapsed*. **07.45** Kuulsuste kodukujundaja, 8/8. **08.15** Rõõmuga täidetud elu. **09.00** Mehi jalaga segada*. **10.00** Peakoka saladused, 13. **10.30** Aiasaade. **11.00** Kodusaade. **11.30** Kokasaade – Lusikas. **12.10** Hooaeg. **12.55** Meedium*. **13.45** Doktor Oz. **18.00** Avaja. **19.00** Nero Wolfe: Koera surm, 16/19. **21.00** Mf. Läbi maailmaruumi. **23.35** Saatuslik veetlus. **00.35** Reporter+ **01.05** Põrgulikud köögid, 19/24*. **01.50** Mf. Läbi maailmaruumi*

07.35 Piers Morgani luksusreisid. **10.05** Wrestling*. **10.55** Conan, 84-85*. **12.30** Kriminaalne Venemaa*. **13.30** Põgenemine, 38*. **14.30** Rooli võim*. **15.00** Toidukultuuri festival Hea Toidu Festival – Grillfest Pärnus. **15.45** Mf. Hiidsitikad ei anna armu*. **17.25** Mf. Mehed mustas*. **19.05** Wrestling. **20.00** Mootorite maailmas. **20.20** Mf. Vesihobu. **22.25** Dexter. **23.25** Mf. Vesihobu*

24 tundi

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

TEATER

Ugalas täna kell 18.30 kevadpidu. Vaksali tänav 7, Viljandi. www.ugala.ee

KINO

Sakala keskuses linastub 22. mail kell 19 Eric Rochanti «Möbius». Tallinna tänav 5, Viljandi.

KONTSERDID

Kohvikus Fellin esinevad 18. mail kell 21 Hedvig Hanson ja Moonlight Trio. Kuuleb 1930. ja 1940. aastate muusikat. Pilet 6 €, tudengitele 4 €. Lisainfo telefonil 435 9795 ja e-postiga info@kohvikfellin.ee.

Mõisaküla muuseum on muuseumiööl «Öös on inimesi» 18. mail tasuta avatud kella 10—22. Tartu mänguasjamuuseumist tulevad külla Pehmed ja Karvased. Vaadata on Tallinna Tehnikaülikooli professori Priit Kulu erakollektsiooni põhjal koostatud näitus «Raud on raud on raud...» ja käsitöönäitus «Pitsid läbi kolme sajandi». Iga külastaja saab soovi korral tasuta raamatu. Info veebilehtedelt www.moisakyla.ee ja www.muuseumiöö.ee ning telefonil 435 5607. Jaan Sihveri tänav 4, Mõisaküla.

Viljandi südameliidu tervisepäev on seekord teisipäeval, 21. mail kell 13 Viiratsi päevakeskuses. Kohaletulek jalgsi või muul viisil oma soovi kohaselt. Kell 12.20 väljub Kirikumõisast ka buss number 9. Tehnika tänav 5, Viiratsi.

Ugalas jagatakse täna Kuldõunu, kevadpidu jätkub pärismuusika aidas koos Väikeste Lõõtspillide Ühinguga. PEETER LANGOVITS («POSTIMEES»)

Grand hotellis teisipäeval, 21. mail kella 17.30—19 Kreet Rosina loeng «Piiravad uskumused». Tartu tänav 11 / Lossi tänav 29, Viljandi. Info www.teadlikareng.com.

NÄITUSED

Viljandi spordihoone fuajees on 25. maini kommunismiohvrite memoriaali ideekavandite rändnäitus. Vaksali tänav 4.

Viljandi linnagaleriis 25. maini Viljandi fotoklubi näitus «Viljandi 730 ja Jaan Riet 140», kojulaenutusosakonnas fotoaparaatide näitus «Veneraud». Väljas on 175 aparaati. Tallinna tänav 11/1.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis näeb 31. maini Karksi-Nuia lasteaia mudilaste töid, teise korruse fuajees näitust «Pitsid ruudus» ja esimese korruse fuajees 31. maini Karksi noorte kunstistuudio õpilaste töid.

Mõisaküla muuseumis on 31. maini vaadata kevadine käsitöönäitus «Pitsid läbi kolme sajandi». Ligi 250 erinevas tehnikas pitsi on läbilõige vanavanaemaaegsetest näputöödest tänapäevasteni. Info tel 435 5607.

Paistu raamatukogu fuajees on 31. maini fotonäitus «Helsingi disaineri silmade läbi 2012. aastal». Raamatukogu tee 2. Info tel 435 9657.

Sakala keskuse jalutussaalis avatakse 20. mail kell 16 Singeli päevakeskuse eestvedamisel rahvusvaheline erivajadustega inimeste loomingu näitus «Kunst ühendab». Väljapanek jääb üles 4. juunini. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Kondase keskuses 6. juunini näitused «Meisterfotograaf Jaan Riet 140. Inimesed ja paigad stereopiltidel 1902—1935» ning «Fotograafia ajalugu. Varased näited Paul Firnhaberi kogust». Püsiekspositsioonis Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Suure-Jaani külalistemajas Ilmatari tänav 3-a on 10. juunini kevadnäitus «Eva Jänes 70. Maalid».

Viljandi muuseumi näitusetoas näeb 11. augustini 1970. aastate laste elu kajastavat näitust «Lapse põli». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Taimo, Taimar, Taidur, Taido ja Taivo.

ÜLELOOMULIKKE JÕUDE UURIV ÕPETUS		PAIK	EUROOPA KESKPANK	JUPITI	AUTOMARK	SINU	TREPI OSA	KASAKA-PEALIK	MOEST ÄRA / WISLA LISAJÕGI				...VESI / MÜRGINE PUTUKAS			
ÕLI-					KÜSITLUS					USA KOSMOSE-AGENTUUR / VAAGEN					DETSI- / LÖÖMING	
																LINN USA-S
ÜMBER						PEALISRIIE / E. OLÜMPIA-VÕITJA					AEDVILI / ALATES					
LUGU-PEETUD			KONKREET-NE TULEMUS / NELJA-JALGNE						NSVL (INGL. K.) / MÕISTE-					PLUTOO-NIUM / EMA-LAMMAS		
TESLA		KIVITRÜKI-PILT / PRANTSUSE VANA RAHA					G. VERDI OOPER / E. GEOLOO-GIAKESKUS					LEHMA KAASA / ISAND (IDA-MAADES)				
RAHVUSV. STANDARDI-ORG.				REGISTER / KOM. PARTEI						JÕUETUS / TALLIUM						
LIND								KES EI TAHAKS ... / B NAABER								
NAKKUS-HAIGUS						PORTSELA-NISAVI								EESTI RAHVA RISTSÕNAD RISTIK		

NÜÜDSAMA		ÜKSIKLAUL, -TANTS	SIIMENS	PERELIIGE	ASESÕNA	LENNUKI-MARK	TASUMINE	KANADA KIRJANIK
ÕHUTAMA								
SEE ON			ÜLEMKODA USA-S / POISS					
UNGARI KIRJANIK						KILOVATT / E. NÄITLEJA		
MITTE ÜLAL				VÄLIS- / EESTI HELILOOJA				

Viljandi muusikakoolis oli ebatavaline kontsert

ENE TOOMSALU,
Kalmetu põhikooli emakeeleõpetaja

Aprilli lõpul oli Viljandi muusikakoolis loodusteemalise omaloomingu kontsert «Allikas», millel esinesid õpilased kolmest koolist: Viljandi ja Võhma muusikakoolist ning Kalmetu põhikoolist.

Ühiskontserdi idee autor ja koolide siduja oli Peep Tobreluts Viljandi huvikoolist. Tema eestvedamisel on käimas aastane keskkonnahariduslik projekt, mis keskendub allikate väärtustamisele.

Muusikakoolide õpetajad leidsid, et allika teema sobib omaloominguliste muusika- ja laulupalade loomiseks. Luulet ja jutte kirjutasid Kalmetu põhikooli V—VII klassi õpilased. Viljandi gümnaasiumi õpilased Maarja Niinemets ja Epp Mauring olid valmistanud töötava allikamaketi, mis kontserdi eel mitu päeva rõõmsalt vulises.

Kontsert algas tekkemuistendite ettelugemisega. Järgnesid muusikapalad ja laulud. Väga huvitav oli kuulata õpilaste endi loodud palasid klaverile, viiulile, tšellole ja plokkflöödile, lisaks kasutati metallofoni, tuulekella, tamburiini, linnuvilet, trumme ja kongasid. Palu esitati väga veenvalt ja musikaalselt nii üksinda, kahekesi kui ansamblis.

Korraldajaõpetaja Heili Kirsimäe arvates oli imeline näha, kui sisukalt ja tehniliselt hästi oli kirjutatud muusika, sest see oli ju enda loodud ning mängiti ka seetõttu hoopis hingestatumalt ja rõõmuga.

Juhendajaõpetaja Sirje Reinu õpilane Miia Olivia Onni laulis ja mängis viiulil «Unistuste oja». Kaunilt ja huvitavalt kõlas laul «Rõõmude allikas», mille oli kirjutanud Agatha Dooni Murro Võhma muusikakoolist. Seda esitasid Deivi Tobreluts Viljandi muusikakoolist ja Kristiina Jaanus ning Mait Reimann Võhma muusikakoolist. Ühistöö kandis kauneid helisid ja ühist vaimu. Hanna-Stiina Torniuse, Adena Antoni, Liisa Kiisi ja Katrin Kahu looming paljude pillidega oli pealkirjastatud väga huvitavalt: «Lugu sellest, kuidas talutüdruk läks allikale, kus talle kuri karu vastu tuli, kuidas Saabastega Kass ta ära päästis ja nad pärast aasal ringtantsu tantsisid».

Järgnes luuleosa, mida esitasid Ivar Haav, Raahel Poolakese, Johanna Uuemäe ja Kersti Telkinen. Kontserdi lõpetuseks loeti pärimusjutte, kuidas allikad on nime saanud, kuidas kaevu puhastati ja kuidas allikate juures on lapsepõlves mängitud.

> **Igatahes on tore, et keskkonnaprojekt on innustanud nii paljusid õpilasi ja õpetajaid koos tegutsema.**

Pärast kontserti rääkis Viljandi huvikooli loodusringi hoidja Peep Tobreluts allikate projektist ning tänas õpilasi ja õpetajaid. Ta kinkis igaühele veetilgakujulise ripatsi ja tänukirja, mille allservas on veebiaadress, mille kaudu saab iga kontserdil esineja ja juhendajad, kel tahtmist, registreerida end 21. augustil korraldatavale allikateemalisele bussireisile.

Kontserdil oli väga palju kuulajaid: õpetajaid, lapsevanemaid, külalisi ja õpilasi. Saalis valitses haudvaikus, mis näitas, kui väga hooliti üksteise loomingust. Õppejuhataja Marko Mägi tänas kõiki ja arvas, et sellist ettevõtmist peaks järgmisel aastal kordama. Igatahes on tore, et keskkonnaprojekt on innustanud nii paljusid õpilasi ja õpetajaid koos tegutsema.

Kolme kooli esinejad allikapäeval ANU RÖÖMEL

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

11.

Tänasest pühapäevani peetakse Viljandis 11. Sakala mänge ning kolme päeva jooksul selguvad paremad 11 alal. Viljandimaa valdade ja linnade esinduste kõrval on osalema kutsutud endise Sakalamaa koosseisu kuulunud omavalitsuste esindusi Järva-, Jõgeva- ja Valgamaalt.

TULEKUL

JALGPALL. Täna kell 16 on Viljandi kunstmuruväljakul Eesti 2003. aastal sündinute meistrivõistlustel vastamisi Viljandi JK Tulevik ja Suure-Jaani United. Kell 19.30 kohtuvad Viljandi linnastaadionil Eesti meistrivõistluste esiliigas JK Tulevik ja Jõhvi FC Lokomotiv.

Pühapäeval kell 12 peavad Karksi-Nuia staadionil Eesti meistrivõistluste kolmanda liiga mängu Tõrva JK ja SK Tääksi.

SAKALA MÄNGUD. Tänasest pühapäevani peetakse Viljandis XI Sakala mängude spordivõistlusi.

Täna kell 17.30 tehakse spordihoones algust naiste ja meeste võrkpalliturniiriga. Homme kell 10 jätkavad naiskonnad kohtumisi kesklinna koolis ning meeskonnad spordihoone vanas saalis ja Jakobsoni kooli võimlas.

Homme kell 10 on linnastaadionil Sakala mängude kergejõustikuvõistlused ning kell 11 Viljandi järve ääres kunagise restorani Vikerkaar parklas jalgratturite maastikusõidu võistlus. Samal ajal algab Paalalinna koolis võistkondlik kiirmaleturniir ning Kaare kooli spordiväljakul võtavad mõõtu petangivõistkonnad. Kell 14 on Sakala keskuses võistkondlik mälumäng.

Kell 14 algavad Viljandi spordihoones ja kesklinna kooli saalis meeste korvpalliturniiri alagrupikohtumised, mis jätkuvad pühapäeval kell 10 Viljandi ranna väliväljakul (vihma korral kesklinna koolis).

Pühapäeval on kavas veel kolm mõõduvõttu. Kell 10 algab Viljandi staadioni kunstmuruväljakul 2002. aastal ja hiljem sündinud noormeeste jalgpalliturniir, kell 11 on spordihoone vanas saalis võistkondlik lauatenniseturniir ning kell 12 algab spordihoones 1996. aastal ja hiljem sündinute vabamaadlusturniir.

MAADLUS. Homme kell 10 algab Viljandi spordihoones 15. rahvusvaheline Küllo Kõivu mälestusturniir vabamaadluses.

JALGPALL. Homme kell 11 on Paalalinna kooli staadionil 2001. aastal sündinud noormeeste meistrivõistluste kohtumises JK Tuleviku vastane Läänemaa JK.

RATTAMATK. Hooaja neljas matk viib Jaan Adamsoni mälestuskivi juurde Holstre koolimaja kõrval. Kontrollpunkt on avatud kella 11—14.

RATSUTAMINE. Pühapäeval kell 12 algab Sammuli tallide ratsaspordiväljakul takistussõidu võistlus «Sammuli kevad 2013».

Tennisetüdrukud tõid klubile võidukarika

Möödunud nädalavahetusel peeti Tallinna Rocca al Mare tennisekeskuse välisväljakutel Eesti U-10, U-12 ja U-14 vanuseklassi võistkondlikud karikavõistlused, kust viljandlased tõid koju ka ühe võidutrofee.

Viljandi klubi Fellin oli turniiril esindatud kahe võistkonnaga: tütarlaste U-12 vanuseklassis tegid kaasa Sonja Anderson ja Saara Orav ning U-10 klassi poiste mõõduvõtul panid end proovile Roby Pukk ja Voldemar Umsar.

Iga matš koosnes kahest üksikmängust ja ühest paarismängust. U-12 klassis pakkus meie tüdrukutele konkurentsi kuus naiskonda ja U-10 klassis osales peale viljandlaste veel neli meeskonda.

Sonja Anderson ja Saara Orav pidasid turniiril kaks kohtumist. Paigutusega jõudsid nad otse teise ringi ning teenisid seal kindla võidu tartlannade üle. Finaalis alistasid nad Altiuse tenniseklubi esinduse.

Viljandi poisid kaotasid seekord mõlemad kohtumised.

Sel nädalavahetusel osalevad Viljandi tenniseklubi tüdrukud Leedus Šiauliais Tennis Europe rahvusvahelisel turniiril. («Sakala»)

Viljandi tenniseklubi Fellin tüdrukud võitsid Eesti klubide karikavõistlustel esikoha. Klubi 10-aastaste poiste esindus seekord veel võiduni ei jõunud. ERAKOGU

Eesti jalgpalli meistrivõistluste esiliigas edukalt hooaega alustanud Viljandi Tuleviku meeskond mängis viimati võõrsil 1:1 viiki Tallinna Levadiaga. Pilt on tehtud samade meeskondade 28. aprillil Viljandi kunstmuruväljakul asetleidnud kohtumisel, mis lõppes väravateta viigiga. JANICA SEPP

JALGPALL

Tulevik astub täna kodusele muruväljakule

ALVAR LOOG,
jalgpallihuviline

Täna kell 19.30 peetakse Viljandi staadioni muruväljakul hooaja esimene jalgpallilahing ning vastamisi lähevad esiliiga turniiritabeli tippu kuuluvad Viljandi JK Tulevik ja Jõhvi FC Lokomotiv.

Esiliiga liidrina jätkav Tuleviku meeskond mängis nädala eest Maarjamäe spordikompleksi kunstmuruväljakul Tallinna Levadia duubliga kaotusseisust 1:1 viiki. Samade meeskondade eelmine omavaheline jõukatsumine oli kaks nädalat varem Viljandis lõppenud väravateta viigiga.

Nende meeskondade viimases mängus olid tabamused samuti visad tulema, kuid lõpuks publik neid siiski nägi. Levadia jõudis sihile 40. minutil, kui Tuleviku keskkaitse eksis meeste markeerimisel. Ilusa seinasööduga mängiti karistusala keskel vabaks Kevin Ingermann, kes väravavaht Vessenbergiga üks ühele olukorda sattudes palli külmavereliselt postide vahele saatis.

Tulevik oli kogu avapoolaja võõrustajate surve all, sest kuidagi ei õnnestunud keskvälja oma kontrolli alla saada. Ometi avanes tal hulk suurepäraseid võimalusi kontrarünnakutest. Korra käis pall Rasmus Luhakoodri löögist ka väravapostis. Levadia seevastu piirdus palliveeretamisega, märkimisväärseid väravavõimalusi ta rohkem luua ei suutnud.

Pärast vaheaega meeskondade rollid vahetusid. Tulevik tõstis oma liine, mängis keskväljal agressiivsemalt ning ründes loovamalt. Teenitud viigivärav laskis end oodata, kuid saabus siiski 82. minutil: keskpoolkaitsja Tanel Lang tulistas talle ilusasti ette põrganud palli karistusala joone tagant õhust ühe puutega väravanurka.

Mõni minut enne lõpuvilet oli Tulevikul suurepärane võimalus sellest kohtumisest kõik kolm punkti võtta ning seni ainsa esiliiga meeskonnana alistamatuna püsivale Levadia duublile hooaja esimene löök anda. Vastaste keskkaitse suure eksimuse tõttu pääses juba teist korda kohtumise jooksul Levadia väravavahiga üks ühele olukorda Tuleviku tipuründaja Kristen Kähr, paraku ei suutnud ta kummalgi korral palli väravavahist mööda toimetada.

Avapoolaja nii mängulises mõttes kui tulemuse poolest kaotanud Tulevik tõestas pärast vaheaega näidatud esitusega oma kuulumist esiliiga tippude hulka. Suurepärase võimaluse luhtumine viimastel minutitel jättis nii mängijatele kui poolehoidjatele suhu kaotuse maitse.

Ka Tuleviku värava lööja Tanel Lang keskendus pärast kohtumise lõppu meeskonna kodulehele intervjuud andes eelkõige vastaste tabamusele, mis võinuks olemata olla: «Teadsime, et positiivse tulemuse jaoks tuleb hoida kaitse korras, sest vastas oli tehniline ja tugev meeskond. Suutsime vastase rünnakuid edukalt tõrjuda, kuid kahjuks ühe korra eksisime ja vastane suutis sellest värava vormistada.»

Peaaegu kogu senise hooaja esiliiga tabeli tipus püsinud Tulevik jätkab esikohal, kuid vahe lähimate jälitajatega on viimaste voorudega kokku kuivanud. Tulevikuga sama palju punkte on kogunud Jõhvi Lokomotiv, kelle jätab tabelis praegu teiseks liidrite seni ainsas omavahelises mängus saadud kaotus. Tartu SK 10 ja Tallinna Levadia II jäävad maha kahe punktiga.

Sakala.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon,
Ülle Mällmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
«Sakala» ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes «Sakala» avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8807

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Kolmapäeval ei sündinud Viljandis ühtegi last.

30 AASTA EEST

«Tee Kommunismile», 17. V 1983

27. aprill 1983 aasta. Kell näitab täpselt 15. Viljandi 5. Keskkooli ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse klassis avati V. I. Lenini 113. sünniaastapäevale pühendatud noorte lektorite võistlus deviisi all «Lenini üritus elab ja võidab». Niisugune ettevõtmine on saanud meie kooli komsomoliallorganisatsioonis juba traditsiooniks. Et teema oli lai ja paljuhaarav, kõneldi nii mineviku- kui ka päevaprobleemidest.

KESKKONNAAMET

Keskkonnaamet ootab kõiki huvilisi 22. mail linnuõhtule ja 25. mail rahvusvahelisele kaitsealade päevale pühendatud matkale!

22. mai linnõhtut alustame **kell 19.00** J. Laidoneri monumendi ees. Kolmetunnist retke juhib Aarne Ots. Võimalusel kaasa võtta binokkel ja linnumääraja.

25. mail matkame Soomaa rahvuspargis. Külastame Tipu koolimaja (matk 3 km pikkusel Pauna kultuuriloolisel rajal), Karuskose talukohta, rahvuspargi looduskeskust ning J. Köleri kodukohta Lubjassaares.
Buss väljub kell 10.00 Viljandi bussijaamast, tagasi jõuame kell 16.00.
Kaasa võtta oma leivakott.

Üritused on osalejatele tasuta! Toetab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus

Palume osavõtuks **registreeruda:**
Reet.Vaiksalu@keskkonnaamet.ee või telefonil **5308 3344.**

Viljandi Maavalitsus teatab,

et võtab tööle haridus- ja sotsiaalosakonna

TERVISEEDENDUSE PEASPETSIALISTI

Töökohale esitatud nõuete, töökoha tööülesannete ja muu informatsiooniga saab tutvuda maavalitsuse veebilehel konkursi rubriigis **http://viljandi.maavalitsus.ee/et/konkurss**.

Info telefonil 433 0435.

5+

PAKKUMINE ÜLE
5-AASTASTELE PEUGEOT'
SÕIDUKITELE

PEUGEOT' ORIGINAALVARUOSAD JA NENDE PAIGALDUS

PEUGEOT ORIGINAALVARUOSAD 3 AASTAT GARANTII

-20%*

PEUGEOT' TEENINDUS
Koos muudame Sinu Peugeot' paremaks.

* Pakkumine kehtib kuni 30.06.2013 kõigis Eesti Peugeot volitatud töökodades ja nendele ei laiene täiendavad lepingulised soodustused.

Rael Autokeskus
Tallinna 97, Viljandi
Tel 433 0980, e-post hooldus@rael.ee
www.rael.ee

PEUGEOT
MOTION & EMOTION

KINNISVARA

Maamajandusettevõte ostab tootmise laiendamiseks põllu- ja metsamaad, sobivad ka hoonestatud ja kaasomandis või hüpoteegiga kinnistud. Teeme teile parima pakkumise. Tel 524 8513.

Müüa kinnistu mere ääres Häädemeeste vallas Kabli rannas. Elamumaa, 2560 m², katastritunnus 21303:002:0401. Tel 5804 7204.

Müüa majaga krunt Pärnu maanteel, otse omanikult. Info tel 5553 3957.

Üürida välja 1-toal korter Männimäel (130 € + kommunaalmaksed). Tel 439 3184.

Müüa 1-toal keskk korter. Tel 5863 2329.

Müüa 1-toal korter, h 20 000 €. Tel 5660 2370.

TÖÖ

Baltest Mööbel OÜ pakub tööd formaatsae operaatorile. CV saata egne@sisustuspood.ee, info tel 5559 8970.

Eakatekodu Mulgi Häärber OÜ pakub laienemise tõttu tööd hooldajale. Info tel 5850 5032.

Pakkuda tööd koristajale, 2 x 5 h nädalas. Tel 525 6048.

Pakume tööd kallurijuhile. Vajalik CE-kat. Töö riigisisene ja Viljandi ümber. Tel 516 1596.

TEENUSED

Autode konditsioneeride täitmine. Tel 511 6438.

Carstopis kliimahooldus 45 €.

Ehitus- ja remonditööd. Tel 5360 1073.

Kaardid ennustavad, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Kaevude puhastus, sanitaartehnilised tööd. Tel 5813 5496.

Kanalisatsiooni- ja veetrassitööd, kaevetööd. Süvaveepumpade ja septikute paigaldus. Tel 521 7415.

Korstnapühkija. Tel 5561 1712.

Lammutus ja katusetööd. Tel 5889 6817.

Ohtlike puude lõikus. Tel 5870 4243.

Ohtlike puude raie ja puude hooldustööd. Tel 5686 6157.

Plaatimistööd ja pesuruumide remont. Tel 5830 3488.

Puit- ja krohvmajade värvimistööd. Tel 5190 7192.

Tänava- ja äärekivide paigaldus, kalmude korrastamine. Tel 524 5316.

OST

Ostan 3 kantmeetrit mulda koos veoga. Tel 5340 5404.

Ostan põllutööriistu ja traktori T-25. Tel 5743 3767.

Ostan vanu katalüsaatoreid. Tel 504 4777, www.remetal.ee.

MÜÜK

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Kuivad ja märjad 30 ja 50 cm küttepuud. Kiire teenindus, täpne kogus. Tel 5782 7770.

Kuivad kütteklotsid, puit- ja turbabrikett. Vedu. Hulgi soodushinnad. Tel 506 8501.

Küttepuud, 75 cm, 26 €/rm. Tel 553 6074.

Pakitud kütteklotsid ja kaminapuud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Saar katlasse. Tel 5863 0935.

Toores lepp 26 €/rm, veoga. Tel 5650 0514.

Toores lepp, kask. Tel 5828 9919.

LOOMAD

Linnu talu müüb pühapäeval, 19. mail bussijaamades Hy-Line tõugu pruune ja valgeid aasta munenud kanu 4 €/tk: kl 8 Mustla, kl 8.30 Viljandi turg, kl 9.15 Suure-Jaani. Tel 5397 3644.

TEADE

Hooneühistu Garaažid Viljandi Männimäe 24 üldkoosolek on 30. juunil kell 19 Viljandi noortekeskuse klassiruumis.

Soe kevadtuul võttis sul käest,
vaikselt kustus hele valgus,
täis sai sinu eluring.

Lahkus meie kallis

MARIA TOOM

17. IV 1923 — 16. V 2013

Leinavad lesk Raimund, poeg ja pojapojad peredega.

Ärasaatmine 19. mail kell 11 Paistu kirikust samale kalmistule.

Kevadtuul nüüd kurvalt viisi
kaunitele mälestustele loob.

Mälestame unustamatult kallist

ELSA HAAMERIT

Südamlik kaastunne Jannele, Stenile, Rivole, Raivole, Maarjale ja Harrile kalli ema, vanaema ja abikaasa kaotuse puhul.

Juta, Tiit, Kai ja Anu peredega

Südamlik kaastunne Raivole kalli ema

ELSA HAAMERI

kaotuse puhul.

Sõbrad

Südamlik kaastunne Elbele, Priidule ja Kairile peredega kalli

JAAK TAMMERANNA

kaotuse puhul.

Sooba talu ja Lülle talu pered ning Tarmo, Aivar ja Gunnar

Aeg annab, aeg võtab,
aeg mälestused jätab.

Mälestame kauaaegset sõbralikku töökaaslast kaubamaja päevilt

ELSA HAAMERIT

ja avaldame sügavat kaastunnet lähedastele.

Mari, Merike, Heldi, Anne, Kadi, Vilma, Õilme, Tiia, Malle, Elgi ja Maie

Kallid Harry ning Janne ja Raivo lastega!

Avaldame kaastunnet armsa

ELSA HAAMERI

kaotuse puhul.

Mälestavad Erna, Koidu, Juta, Leili, Salme, Elvi, Helve, Epp, Tiia, Laine, Maie, Virve, Vaike ja Viivi.

Soe kevadtuul võttis sul käest,
viis teele, kust tagasi ei tulda.

Mälestame südamlikku

ELSA HAAMERIT

Sügav kaastunne lähedastele.

KÜ Reinu 10

Elu on kui tundmatu tee,
keegi ei tea, millal lõpeb see.

Südamlik kaastunne Harrile lastega abikaasa ja ema

ELSA HAAMERI

kaotuse puhul.

Reet

Elust jäljetult ükski ei lähe,
ikka midagi järele jääb.
Sealpoolsuse säraval tähel
oma maapealseid jälgi ta näeb.

Virve Osila

Südamlik kaastunne Priidule ja Kairile kalli isa

JAAK TAMMERANNA

kaotuse puhul.

Argo ja Angeelika peredega

Kord kõik leiavad oma taeva
sealpool pilvi, valu ja vaeva.

Mälestame

HELMOT SIMRALIT

Südamlik kaastunne omastele.

Mare, Jüri ja Krista

Avaldame sügavat kaastunnet Andresele kalli õe

ÕIE PANNELI

surma puhul.

Töökaaslased

Südamlik kaastunne Harrile lastega abikaasa ja ema

ELSA HAAMERI

kaotuse puhul.

Meeli ja Andres

Südamlik kaastunne Jannele kalli ema

ELSA HAAMERI

kaotuse puhul.

Töökaaslased IPSE-st

Mälestame

ELSA HAAMERIT

ja avaldame kaastunnet omastele.

Endised suvilanaabrid aiandusühistust

Mälestame endist kauaaegset sõbralikku naabrimeest

HELMOT SIMRALIT

Südamlik kaastunne omastele.

Perekond Meidla

Südamlik kaastunne Milvile ema

VILMA KRUUSAMÄGI

kaotuse puhul.

Töökaaslased

VEKTOR
-AASTAST 1991-

AVATUD E-R 9-18, L 9-16 • PUIDU 17, VILJANDI • TEL 435 5330

PEEGLID -20 %

WPC TERRASSIPLAAT
MUST, 16 x 300 x 300 mm, 11 tk PAKIS
3.19 €/tk ENNE 3.99 €/tk

TERRASSIVAIP ROHELINE
TAGAPÕHI NUPPUDEGA, LAIUS 1,33 m
3.80 €/m²

LAMINAATPARKETT
TAMM ARDECHE
KLASS 31, 7 mm, PLANK
5.35 €/m² ENNE 8.75 €/m²

LAMINAATPARKETT
KANADA JALAKAS
KLASS 31, 6 mm, PLANK
4.69 €/m² ENNE 5.70 €/m²

QSB PLAAT ROHELINE
PAKSUSED 6, 10, 15 mm, 2500 x 1250 mm
hind alates 3,59 €/m²

KERAAMILINE SEINAPLAAT
VALGE, 25 x 33 cm
5.99 €/m² ENNE 7.89 €/m²

MULDVÄRV ERINEVAD TOONID
11 kg
hind alates 17,95 € (1 kg 1,63 €)

PINOTEX
TERASSIÕLI
4,5 l
24.29 €
ENNE 29.90 €
(1 l 5,40 €)

pakkumine kehtib kuni 31.05.2013

Ajaloolise Viljandimaa
XI SAKALA MÄNGUD
17.-19. mai 2013

Sakala Mängude avamine 17. mail kell 17.00
Viljandi Spordihoones

Spordivõistlused

17. mai / 17.30	MEESTE VÕRKPALL / Viljandi Spordihoone
17. mai / 17.30	NAISTE VÕRKPALL / Viljandi Spordihoone
18. mai / 10.00	MEESTE VÕRKPALL / Viljandi Spordihoone, Viljandi Jakobsoni Kool
18. mai / 10.00	NAISTE VÕRKPALL / Viljandi Kesklinna Kool
18. mai / 10.00	KERGEJÕUSTIK / Viljandi järveäärne staadion
18. mai / 11.00	PETANK / Viljandi Kaare Kooli spordiväljak
18. mai / 11.00	MALE / Viljandi Paalalinna Kooli sööklas
18. mai / 11.00	JALGRATTA MAASTIKUSÕIT / Viljandi järve ääres, endise Vikerkaare platsil
18. mai / 14.00	MÄLUMÄNG / Viljandi Sakala Keskus
19. mai / 10.00	POISTE JALGPALL / Viljandi järveäärne kunstmuruväljak
19. mai / 10.00	MEESTE KORVPALL / Viljandi järveäärne korvpalli välisväljak
19. mai / 10.00	LAUATENNIS / Viljandi Spordihoone vana saal
19. mai / 12.00	VABAMAADLUS / Viljandi Spordihoone uus saal

18. mai kell 16.00 Tantsupidu „Õnn“
Viljandi järve ääres kunstmuruväljakul

KULTUURKAPITAL Eesti Kultuurkapitali Viljandimaa Ekspertgrupp
VILJANDI 730
RAHVAKULTUURI KESKUS
SAKALA MÄNGUD
HASARTMÄNGUMAKSU NÕUKOGU
VILJANDIMAA OMAVALITSUSTE LIIT

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Uus erimudel ŠKODA Rapid Comfort
Kõige rohkem ruumi omas klassis!

Rapid 1,2 TSI (5,1 l / 100km) Comfort erihind 12 990 € , kuumakse 147 €
Rapid 1,6 TDI (4,4 l / 100 km) Comfort erihind 14 990 €, kuumakse 170 €

EURO NCAP FOR SAFER CARS www.euroncap.com TEST 2013

4 AASTAT 120 000 KM ÜLEEUROOPALINE GARANTII

Kombineeritud kütusekulu 4,4 - 5,1 l / 100 km, CO_2 emissioon 114-119 g / km. Pildil on illustreeriv ühendus.

Hinnas sisaldub: tehase alarm • kaugjuhtimisega kesklukustus • 6 turvapatja • lapseistme kinnitusaasad Isofix tagumisel istmel • elektrooniline juhitavuskontroll ESC • kiirustundlik roolivõimendi • helkurvesti panipaik juhiistme all • jääkraabits tankimisluugi siseküljel • pagasiruumi pakett • elektriaknad ees • soojendusega küljepeeglid • konditsioneer • CD-Mp3 raadio • esiistmete soojendused • soojendusega klaasipesuri düüsid • eesmised udutuled, 15" valuveljed ...ja palju muud! Autovahetusel ostame tagasi Teie olemasoleva auto!

Autoliisingu krediidikulukuse määr on 2,78% aastas järgmistel näidistingimustel: vara hind 12 990 € (sisaldab käibemaksu), aastane intressimäär 1,99% + 6 kuu Euribor, lepingutasu 223 €, periood 60 kuud, sissemakse 15%, jääkväärtus 25%. Tutvu finantseerimistingimustega www.seb.ee/liising, vajadusel konsulteeri pangakontoris.

Moller Auto Viljandi OÜ
Viljandi, Tallinna mnt 45
Telefon: 4355 340
viljandi@skoda.ee

ŠKODA Eesti mobiilirakendus
Saadaval App Store'is

www.skoda.ee facebook.com/skodaeesti